24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6411 — 9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1907 — ՈՒՐԲԱԹ — 9 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1325 — 22 Fevrier 1907 — 24me année № 6411

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ„ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ 80 Ղրշ.
ԴԱՒԱՌԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 35 Ֆրֆ.
ԹՂԹԱՒԱՏԱՐԻ ԾԱԽԵՐԸ ՄԵԾ ՎԱՐԱՑ
20 հատ 1 դրուշոց փուլ
1 մեծ.ի հատուով կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

اره ولك
درعليه ده غلطه ده اره ولك غزته سى اداره خانه سى

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ՄԱՍՈՒԼԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Լոյս կրօնաթերթը իր առաջին թիւերէն սկսեալ չարդարացուց այն յոյսերը, զորս ոմանք դրած էին անոր նորափետուր զարդարանքին վրայ։ Նախորդ Լոյսին խմբագրապետ Տ. Բարգէն վարդապետի և անոր գլխաւոր հոգաբարական և աշխարհական աշխատակիցներուն բոլոր լուրջ ուսումնասիրութիւններուն տեղ՝ նոր Լոյսին մէջ կ'երեւան ճապաղ և անշնչաւոր յօդուածներ եկեղեցական առօրեայ և հին խնդիրներու նկատմամբ։ Լոյսի նոր խմբագրութիւնը հին Լոյսին 24 էջերը 16ի իջեցուց և ամէն ջանք կը թափէ զայն ժողովրդականացնելու համար, ինչպէս նկատած էր արդէն Աւետաբեր, բայց հիւթալից և շահեկան նիւթեր կը պակսին դեռ խմբագրութեան։ Նոր խմբագրութեան նոր յայտնութիւններ մաղթելով, անցնինք այժմ Լոյսի (թիւ 4) բովանդակութեան։

Տ. Տաճատ վրդ. «Սկզբնական դար» մակագրեալ յօդուածին մէջ կը խօսի անհաւատութեան մասին։ Քրիստոնէութիւնը իբր յայտնութեան կրօն հարկաւ հաւատոյ վրայ հիմնուած է և առաջին դարերէն սկսեալ իր հակառակորդները ունեցած է. Պօղոս պայքար մղեց եպիկուրեան, ստոյիկեան և նոյն իսկ պղատոնական փիլիսոփայութեան դէմ, քրիստոնէական բարոյական ու հրօնական դրութիւնը պաշտպանելով։ Քրիստոնէութեան առաջին դարերուն մէջ ամէնէն ոտերիմ հակառակորդներ հանդիսացան Կնոստիկանք, Մարկիոնէանք Լայլն, որոնք կրօնական ու փիլիսոփայական դրութիւններ իրարու հետ ձուլեցին։ Հեթանոս մեծ գրագէտներէն Լուցիան, Ցրօնտան, Յեկսուս քրիստոնէութեան դէմ նախատալից գրութիւններ հրատարակեցին, բայց ան միշտ յաղթող հանդիսացաւ։ 20րդ դարուն մէջ ալ չատ մը իմաստակներ կրօնի ու քրիստոնէութեան հակառակորդներ կը հանդիսանան։ Տ. Տաճատ վարդապետի յօդուածին ձգտումն ու պատճառաբանութիւնը թէպէտ ընդհանուր բառերով բանաձեւուած է, բայց գովելի է։ Միայն Հաւատքի, Բանականութեան և Դիտութեան սահմանները չեն գծուած այնպէս, որ յօդուածը ընթերցողը պարզ դաղափար մը կազմել կարենայ թէ Տ. Տաճատ վրդ. ինչ կը հասկնայ այդ բառերով։

*** Մ. ստորագրութեամբ՝ եկեղեցական արարողութեանց հմուտ անձ մը կը զբաղի «Հայ. եկեղ. երաժշտութիւնը» վերնագիրը կրող յօդուածի մը մէջ՝ Լոյսի այս տարուան առաջին թիւերէն սկսեալ հայ երաժշտութեան ծագմամբ և եկեղեցական երգերով ու շարականներով։

Շատ ուրախ ենք որ Մ. բաղմաձայնի պաշտպան կը հանդիսանայ և քանի մը կեղծ բարեպաշտներու պէս Հայ Ս. Եկեղեցւոյ ոգւոյն հակառակ չի համարիր զայն։

*** Տ. Տաճատ վրդ. «Սոխ Աթոռն հանդէպ Մայր Աթոռոյ և Պատրիարքական իշխանութեան» վերնագիրը կրող յօդուածին մէջ կը պահանջէ որ «Աղթամար ալ Սսականին չափ պէտք է որ իր հոգեւոր գոյութեան իրաւունքն ունենայ»։ Մենք ալ ջատագով ենք այն տեսութեան որ եկեղ. իշխանութիւնը որքան կարելի է պէտք է կեդրոնացնել, որպէս զի Ունիթոռներու պէս ուրիշ դատաւորներ պատկանող անձեր չնախատեն մեզ թէ ո՞րն է ձեր Հայրապետներէն Լուսաւորչի յաջորդը, Ս. Էջմիածնի՞նը, Սսի՞նը թէ Աղթամարինը։ Կաթոլիկ եկեղեցւոյ մէջ այժմ չատ մը Պատրիարքութիւններ ու Կաթողիկոսութիւններ կան, բայց անոնք անքակտելի կապերով և բացորոշ իրաւունքներով ու պարտականութիւններով կապուած են Հռոմի հետ։ Կաթոլիկ եկեղեցւոյ վարչական կազմակերպութիւնը օրինակելի է և կաթոլիկութիւն երբած չենք ըլլար՝ երբ անոր լաւագոյն առանձնայատկութիւններէն օգտուինք։ Աղթամարի կաթողիկոսական Աթոռին դոյութիւնը անհրաժեշտ չէ եկեղեցական տեսակէտով։ Արդէն գոհ պէտք է ըլլանք երբ Մայր Աթոռի, Սսոյ և Պատրիարքարանի յարաբերութիւնները բացորոշ և յարմար ձեւ մը առնեն։ Նոր Աթոռով մը նոր դժուարութիւններ ստեղծելէ զերծ մնալը լաւագոյն է։ Հորոյ ի զուր կը յանդիմանէ Տ. Տաճատ վրդ.ը իր այս յօդուածին անշնչաւոր ըլլալու մասին, որովհետեւ յօդուածագիր վրդ.ը «միայն համառօտ ակնարկ մը նետել ուզեր է»։ Վարդապետը դեռ կը խոստանայ այս խնդիրներուն շուրջ գրել։ Սպասենք։

*** Տ. Եղիշէ քհ. Փափազեան Իզմիրցին՝ Կրօնի ընդհանուր վերնագրին տակ յաւիտենական ճշմարտութիւններ կը քննէ, յայտարարելով որ «Կրօնքը չնորհ մ'է, արեւ մ'է, զգացում մ'է, զօրութիւն մըն է»։ Երանի թէ այդ չնորհքն, արեւուէն, զգացումէն ու զօրութենէն ջերմիկ նշոյլներ լուսաւորին նաև մեր քահանաներու միտքն ու սիրտը։

*** Խմբագրութեան կողմէ գրուած կը հանդիսանի «Թէ ինչպէս կազմուեցան ազանդները» յօդուածը, որուն մէջ կը խօսուի Կերինդոսի և Սիմոն մագի ազանդներու մասին։ Յօդուածագիրը, ինչպէս կ'երեւայ, հմուտ չէ յունարէնի և ընդհ. եկեղեցական պատմութեան։ Ինչ ըսել է. «Ուստի յառաջ եկան տարակարծիք քարոզիչներ, որոնք իրենք զիրենք կնոզիմներ (գէտ-կր) կ'անուանէին»։ Դիտա՞ք ի՞նչ ըսել է կնօզիս, սիրելի յօդուածագիր. դուք կը թարգմանէք գեs. գէ՛տ. անշուշտ ջուրի հոսանք չէք ուզեր ըսել։ Ձեր ըմբռնած ձեւով այս արմատը չի գործածուիր բարեկամ։ Բանգեs, բնագէտ, համայնագէտ, տգէտ եւն. կ'ըսուի, բայց ոչ գեs. գիտցող, ճանչցող իմաստով։ Սակայն դժբախտութիւնը այն է որ եթէ ձեր ըմբռնած իմաստով ալ գեs բառը հասկնանք, այնուամենայնիւ սխալ է կնօզիս բառը գեs թարգմանել, քանի որ ան գիտուքիւն, ճանաչողութիւն կը նշանակէ, իսկ այդ ճանաչողութիւնն ու գիտութիւնը ունեցողներն ալ կնօսիքոս կ'անուանուին Յոյներէն։

*** Գր. Հ. Դալուստեան մեծ եռանդով կը մշակէ կրօնական բանաստեղծութեան ճիւղը և իր արտադրութիւններու քանակով իր մրցակիցը չունի մեր այժմեան գրականութեան մէջ։ Լոյսի այս թիւին մէջ Դալուստեան կը դեռեղէ իր մէկ ոտանաւորը «Տալիտա Կումի» վերնագրով որուն մէջ 15 վանկանի և երեք հատածաւոր 8 տուներով առամագիծ պատկեր մը կը դծէ աւետարանական ծանօթ պատմութեան։ Դալուստեանի ոտանաւորներու արուեստական մասը չատ տկար է։ Անոնցմէ չատեր այնքան թոյլ ու մեղմ կը հնչեն, որ զրեթէ արձակի պէս կ'արտասանուին։ Հնչիւն ներդաշնակութիւն մը չի հրապուրիր ունկնդիրները։ 15 վանկաւոր տողեր և ա՛յնքան տկար յանգեր ու պատմական սովորական չարախօսութիւն։ Օրինակ կ'ուզէք, ահաւասիկ.

«Եւ ահա ոմանք իւր հօրը տունէն եկան
լուր բերին,
Թէ վարդապետը յոդնեցեալ ալ օդուտ մը
չունէր,
Զի վերջացած էր ա՛լ անդարձ կերպով
կեանքը աղջիկին,
Միամօր աղջկան, ու անօգուտ էր մինուոյն
հընարքներ։
Այն ատեն Յիսուս իշխանին դէմքը նայեցաւ գութով
Ու չատ լաւ զգաց հայրական սրտին
փղձկումն հեւի հեւ
Բսաւ «Մի՛ վախնար, միայն հաւատա՛»,
և սիրտն էր վերդով»։

Հաւատացէք, Պ. Դալուստեան, իմ սիրտս ալ վերդով է այս ոտանաւորին գեղեցկութենէն և անոր «Հեւիհեւ փղձկումը (անշուշտ վայելէն չնչասպառ եղած), «անբաւ հրձիւ մը (իմա՛ հրձուանք և տե՛ս. տուն 7, տող 4.) չի պատճառեր ինծի։ «Եղերամայրեր, փոզահարներ ջատուկ (օրենա՛ծ), դռնէ այս պառաւներն ալ չդադմացնես) լային տրտմագին (տուն 4. տող 3.)»։ բայց իմ վիշտերս անամոքելի մնացին մինչեւ որ բարեկամ բժիշկի մը հետեւեալ դեղագրերը գործադրեցի. 1) ոտանաւորդ Մեծ Պանոց օրերէն երկար ու տաղտկալի պէտք չէ ըլլայ, 2. յանգերու ներդաշնակութեան մասնաւոր խնամք, 3. բանաստեղծական ազատութիւնդ չափազանց և բառերն ու պատկերները մի՛ աղաբտեր և վերջապէս քիչ մը ալ աւելի բանաստեղծական խանդ ու աւիւն դիր ոտանաւորիդ մէջ, որպէս զի իրաւունք ունենաս ըսելու.

«Բայց տարածուեցաւ նորէն երկրին մէջ այս հրաշքը մեծ,
Եւ մեծ զարմանքով չանթահարուեցան տեսնողներ բոլոր»։ (տուն 8. տող 6-8)։

ԴՐՕԱՍԻՐ

"ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԱՊՍԱԿԻ„

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԵՂԱՆԱԿ ՄԸ

Յուէտ ազգասէր Գրիգոր Խան Շամամնճեանի յուշարկաւորութեան տխուր առիթ «փոխան-ծաղկապսակներու» բաղմաղոով չարքին մէջ՝ կար նաեւ նուիրատուութեան նոր եղանակ մը որ մասնաւոր ուշադրութեան արժանի է երկին պատճառներով. 1. Զի եթէ ընդհանուր դարձած սովորութենէ մը չեղիլ ու նոր կերպ նուիրատուութիւն մը ընել պէտք էր, աւելի յարմար առիթ չէր կրնար ըլլալ քան այդ աղնուահիր անձին յուղարկաւորութիւնը, որովհետեւ որքան բարեսէր ու աղքատասէր՝ նոյնքան գրասէր ու կրթասէր էր ողբացեալ Գրիգոր Խան. և փոխանակ-ծաղկապսակի, նուիրատուութիւն մը Ուսուցչաց Օգնութեան Մնտուկին՝ այնքան պիտի խայտացնէր իր ուսումնասէր հոգին, որքան Հիւանդանոցին եղած նուէրները կը հրձուեցնեն զայն։ 2. Անոնք որ այդ բարեդէպ չեղումը ըրած են գումար մը — մէկ ոսկի — նուիրելով Ուսուցչաց Օգնութեան Մնտուկին փոխանակ ընդհանուր հոսանքին հետեւելով Հիւանդանոցին նուիրելու, նոր ադրանտ մը բացին կամ բացման օրինակ մը ընծայեցին, որուն թերեւս հետեւին ուրիշներ ալ։

Նուիրատուութեան այս նոր եղանակին սկիզբ դնող Տեարք Ժ. և Ս. Մարկոսեան կ'երեւի թէ լաւ թափանցեր էին հանգուցեալ Գրիգոր Խանի հոգւոյ ծալքերուն և գիտէին թէ այսօրինակ նուիրատուութիւն մը չատ համապատասխան պիտի գար անոր՝ հանդէպ ուսուցչական մարմնոյն տածած զգացումներուն, որոնց միշտ քաջալերող ու սրտապնդող եղած էր։ Նաեւ օրինակ մը տուած եղան սա կերպ խորհրդատուութեան՝ զոր ամէն ոք ընելու է երբ նպաստ մը կամ նուէր մը պիտի տայ, թէ պէտք է նուիրելէ առաջ խորհիլ անգամ մը թէ ո՞ր արժանաւոր աղքատին տալու է։ Այսպիսի խելամտութիւն մը ընել փոխանակ մեքենաբար վարուելու՝ ինքնին արժանիք մըն է, որ պատիւ կը բերէ ամէն անոնց որ զայն ուներին կամ կը ցուցնեն։

Աւելորդ է ըսել թէ առ չեչտել չենք ուզեր մէջ փոխան-ծաղկապսակներու ըլլալիք նուէրներու ճամբան պէտք է փոխուի և Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի տեղ Ուսուցչաց Օգնութեան Մնտուկի կողմը ուղղուի միայն։ Ոչ երբեք. այդ չէ մեր առաջարկածը, ա՛յ ալ փափաքածը, քանի որ ոչ ոքէ պակաս գիտենք Հիւանդանոցի բազմապիսի ու անհատնում պէտքերը։ Բայց Տեարց Ժ. և Ս. Մարկոսեան Եղբարց ըրած այս նոր կերպ նուիրատուութեան թողած տպաւորութիւնը անոր համար ուշադրաւ կը դանենք որ, ինչպէս երբեմն Գալֆեան Որբանոցին ալ սովորական չէր «փոխանակ-ծաղկեպսակի» նուիրատուութիւն ընել, այլ անգամ մը սկսուելէն ետքը չարունակուեցաւ առանց ձիւա բերելու Հիւանդանոցի հասոյթներուն, զի երկուքին միանգամայն զուգընթաց կ'ըլլային. այսպէս ալ երբ անգամ մը նորութիւն կամ սովորութիւն դառնայ ուրախարեր պարագաներու մէջ նուէրներ տալ նաեւ Ուսուցչաց Օգնութեան Մնտուկին, կարելի է որ չարունակելի դրութիւն մը դառնայ ու ընդհանրանայ, ինչպէս եղաւ Գալֆեան Որբանոցի պարագան, որ մանաւանդ բնաւ ձիւա չտերաւ Հիւանդանոցի հասոյթներուն, զի ընդհանրապէս երկուքին միանգամայն կ'ըլլան նուէրները։ Այսպէս ալ պիտի ըլլայ Ուսուցչաց Օգնութեան Մնտուկին համար, որուն ըլլալիք այս կարգի նուէրները չեն կրնար ազդել Հիւանդանոցին տրուելիք նպաստներու գումարին վրայ, մինչ նոյն Մնտուկին համար յոյժ զգալի առաւելութիւն ու ատաք մը ընծայած կ'ըլլան, որովհետեւ, օրինակի համար տասը նուիրատուներէն մէկն իսկ եթէ չիշէ այդ Մնտուկը և քան մը յատկայնէ անոր, աւելի մեծ տարբերութիւն մը առաջ բերած կ'ըլլայ անոր վախտ հասոյթներու գումարին վրայ քան որչափ կարեւորութիւն չունի և զգալի ազդեցութիւն մը չըներ Հիւանդանոցի մեծագումար եկեւմուտքին վրայ։

Զենք ուզեր ներել մեզի սա բացատրութիւնը գործածել թէ, ծոյլ ու անգործ մտքի գործ է որ և է ճիգ ու խոկմունք չընել նուէր մը տալու պարագային ընտրութիւն մը ընելու համար, այս կամ այն աղքատին միջեւ։

Ուստի երբ կը տեսնենք դէթ մէկ զանազանութիւն, ինչպէս էր Ժ. և Ս. Մարկոսեան Տեարց ըրած նուիրատուութիւնը ի նպաստ Ուսուցչաց Օգնութեան Մնտուկին, չենք կրնար անտարբեր դիտել, և չյուսալ ու չմաղթել միանգամայն որ ուրիշներ ալ հետեւին անոնց օրինակին, աղդուելով մանաւանդ սա պարագայէն որ ուսուցչաց Օգնութեան Մնտուկին ալ ոչ նուազ պէտք ունի հանրային նպաստի ու հոգածութեան։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐՆ ՈՒ ԹԵՄԱԿԱՆՆԵՐԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի)

ԲԱՐԵՐԴ, 1 Փետրուար 1907

Դատաական Առաջնորդներու հրաժարման պատճառներուն մէջ առաջին տեղը կը բռնեն նիւթականի խնդիրները և կուսակցական վէճերը։ Եթէ երբեք կուսակցական վէճերու պատճառով համ չգանելով՝ հրաժարած մեկնած կամ հրաժարեցուցած ու հեռացած են չատ մը Առաջնորդներ և Տեղապահներ, պակաս չեն նաև թեմեր որոնք նիւթական բաւականաչափ պիտանէով Առաջնորդարան մը մարելու, Առաջնորդի մը նիւթականը հոգալու չափ զոհողութիւն մը չեն կրցած ընել կամ չեն ուզած ընել կարի մեր գտնուելով։ Կուսակցական խնդիրներով Առաջնորդէ զրկուող թեմերը համեմատաբար չատ չուտ կ'ունենան վերստին իրենց Առաջնորդը կամ տեղապահը, բայց նիւթականի խնդիր յուզողները յաճախ մերձակայ Վիճակներու կը միացուին, ելլելով ինքնուրոյն թեմի հանդամանքէ և կամ երկարատեւ առանց Առաջնորդի և Տեղապահի թափուր թեմ մը կը մնան։ Օրինակներ կրնան տեսնել այս մասին, Վան, Բալու, Բզի, Ակն, Թոզատ և դեռ ուրիշ չատ մը Վիճակներ։

Բարերդի թեմը՝ հակառակ համեմատաբար փոքր Վիճակ մը ըլլալուն, կրցած է երկարատեւ պահել իր գոյութիւնը իբրեւ ինքնուրոյն առաջնորդական Վիճակ և եթէ եղած են չրջանաներ, ինչպէս 1891-6 ուր իր առաջնորդական աթոռը թափուր մնացած է, չարժառիթը նիւթականի խնդիրը չէ եղած բնաւ, այլ, ադայական կամակոր ընթացքներ, կուսակցական ուռնդն վէճերը եղած են միայն այս վիճակին պատճառ տուող։

Զի կարծուի սակայն թէ՝ Բարերդի Առաջնորդարանը օժտուած է հաստատուն ձոն կալուածներով և եկամուտներու բաղմաթիւ մշտահոսան աղբիւրներով։ Ընդհակառակը, հաստատուն ոչ մէկ եկամուտ ունի Բարերդի Առաջնորդարանը։ Բայց և այնպէս կրնայ պարծիլ որ ո՛չ մէկ Առաջնորդի արանչալու առիթ չէ տուած նիւթական տեսակէտով։ Իր պիտանէն առանձին կը կապմուի համանքէն հաւաքուած պղի անունով տուրքէն որ տարեկան անձ դլուխ, գիւղ թէ քաղաք, յիսուն փարայի չնչին գումար մըն է միայն։ Սակէ զատ, հասոյթի աղբիւր ունի միայն մեռուն։ «Հրամանիներէ դուցած դրամը որ կ'առնուի «կոյս ընդ կուսի»է և «այրի ընդ այրի»է հաւասարապէս մէկ ուկէս արծաթի մէջիտ։ իսկ «այրի ընդ կուսի»է՝ երկու արծաթի մէջիտ։ Անա ասոնք կը կազմեն հասոյթներու աղբիւրները և ասոնցմով կը վճարուին Առաջնորդին կամ Տեղապահին, քարտուղարին և սպասաւորին ամսականները ու Առաջնորդարանի վառելափայտի, մաքրութեան, թղթակցութեանց, հեռագրի և այլ բոլոր ծախքերը։ Այս դրութիւնը ընդունուած է երկար առենէ ի վեր Բարերդի Առաջնորդարանի մատակարարութեան համար և դէթ Առաջնորդներուն և Տեղապահներուն համար սա առաւելութիւնը ընծայած է որ զերծ մնացած են անոնք հրամանիի առիթ խօսքի մնալէ համայնքին հետ, վեր վար քաշքշուելէ. բամբասուելէ, «չատ պահանջկց»— «քիչ բան, գրեթէ տեսակ մը սոսկումով։ Ընդհուպ պիտի տեսնուի թէ ի՞նչ այլազան տպաւորութիւններ կը պայքարէին բժիշկին մէջ։

Ամէն անդամ որ Քրիսթիան չբշկայքը գանուող հիւանդի մը տուած այցելութենէն կը դառնար կառքով, Հէրիվալի անտառը եղերող ճամբան կը բռնէր։ Տորնաքի տան առջեւ կը կեցնէր կառքը, ներս կը մտնէր ու կը խօսակցէր։ Երբ Լիզօն հոն գտնուէր, շուտով չէր մեկներ, ամէն տեսակ պատրուակներ գտնելով՝ իր այցելութիւնը երկարաձգելու համար։ Երբ Լիզօն բացակայ գտնուէր, ուրիշ պատրուակներ առաջ կը բերէր, որպէս զի դարձին սպասէր հոն, դեռատի աղջիկը տեսնելու և հետը խօսակցելու համար։

Մնդամ մը, իրիկուան, Տորնաք ըսաւ իր կնոջ, ծխափողը լեցուցած ատեն.

—Կը յուսամ թէ տաքթէօրը այցելադին չպիտի ուզէ։

Տորնաք և Լուիզ ժպիտ մը փոխանակեցին, որ համամտութիւն կը յայտնէր։

Միպուլօ չէր հակցած այդ խօսքին իմաստը։

Ձչմարտութեան տեղեակ չէր տակաւին։

—Ինչո՞ւ համար այցելադին չպիտի տանք, հարցուց Միպուլօ։

—Որովհետեւ տան մէջ հիւանդ չկայ...

—Իբր հիւանդ ինք միայն կայ, ան ալ սրտէն հիւանդ է...

Միպուլօ հասկցաւ ակնարկութիւնը։ Կոկորդը սեղմուեցաւ ցաւի զգայութեան ներքեւ։ Ու չլմորուն նայուածքը ձգեց Ռօզ-Լիզօնի վրայ, որ սեղանը կը պատրաստէր։ Բայց դեռատի աղջիկը անտարբեր մնաց, սա դերազանց պատճառաւ որ բան մը չէր լսած և լսել ալ չէր ուզեր։ Ամոր վրայ, Միպուլօ դուրս ելաւ և սկսաւ մեծաքայլ յատակնալ, անտառներուն մէջ սկսելու համար իր թափառումները։ Ամէն ոք մատանդիութիւն կը զգար, երբ գիշերը ուշ ատեն տուն դարձաւ չնչասպառ ու այլայլած։

—Բայց ի՞նչ ունիս, Հանրիօ, հարցուց մայրը վրդոված։

—Ցաւ մը կը զգայի, ըսաւ, ձախ կողին վրայ դնելով ձեռքը։

—Հիմա անցա՞ւ։

—Այո՛, մայր, անցաւ, հոգաւէտ եղեւիններու և կնեղնիներու մէջ վազվզուելէն յետոյ։ Յոգնութիւնը բաւական դիւ...

Սակայն դիտեցին որ առաջինը չէր ա՛լ։ Մասնոյ ու տխուր կերպարանք մը ունէր։ Նոյն իսկ կերակուր ուտելը կը մոռնար։ Գիշերները, սովորութիւն ըրած ըլլալուն համար միայն, գիրքերը կը բանար և միեւնոյն էջին վրայ աչքերը կը սեւեռէր ժամերով։ Ուրիշ բանի վրայ կը խորհէր։ Հոգին չատ հեռու կը գտնուէր, երեւակայական աշխարհներու մէջ թափառուն։ Եւ պէտք է ըսել որ այդ աշխարհներուն մէջ երջանկութիւն չէր գրտներ Միպուլօ։ Ի վերջոյ գիրքը կը գոցէր և տունէն դուրս կ'ելլէր, որպէս զի չնչմարելին արցունքոտ աչքերը։

Եւ որովհետեւ մեծ դժբախտութեան մը կասկածն ունեցած էր, Ռօզ-Լիզօնի վրայ կը հսկէր անդադար. երբ Քրիսթիան Յոնթընայլ այցելութեան դար, Միպուլօյի ուշադրութենէն չէին վրիպեր ո՛չ մէկ նայուածք, ոչ մէկ խօսք և ո՛չ իսկ ձայնի թեքում մը և լռութիւն մը։ Այդ ամէնը նկատի կ'առնուէր ու կը քննուէր խեղճ երիտասարդին կողմէ։

Ռօզ-Լիզօն բան մը չէր նշմարեր։

Քրիսթիան գրեթէ ամէն չաբաթ երկուերեք անգամ կ'այցելէր Տորնաքի բնակարանը։ Թէև Ռօզ-Լիզօն կատարելապէս գտած էր իր առողջութիւնը, ասով հանդերձ բժիշկը միշտ տեղեկութիւն առնելու կուգար անոր վրայ։ Դեռատի աղջկան ձեռքը կը բռնէր և բաղկերակը կը գնէր։

—Պէտք է միշտ զգոյշ ըլլալ. անհոգ վարուելու չէ, կ'ըսէր բժիշկը։

Տորնաքի մտահոգութիւնը փարատելու համար, որ տրուելիք բժշկական այցելութիւնին վրայ կը խորհէր, ծիծաղկոտ դէմքով մը ըսաւ Քրիսթիան.

—Իբր բարեկամ կուգամ հոս... Աղքատներէն այցելադին չեմ առներ բնաւ։

(Շարունակելի)

ԹԹԹԼ ՍԴԳԹ

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻՒ Մ Ը ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ
ԳԱՅԼԵՐՆ ՈՒ ԳԱՌՆՈՒԿԸ

Ժ.Ռ.

ԵՐԿՈՒ ՀՐԱՇԱԳԵՂՆԵՐԸ

Օրին մէկը, Քրիսթիան ըսաւ կոմսին.

—Կը փափագիմ որ գինաք թէ ձեր բարեկամն եմ և թէ կրնաք բացարձակ վստահութիւն մը ունենալ իմ անձնուիրութեանս վրայ... Տեղեակ եմ այն գաղտնիքին, որ սուգի մատնած է այս դղեակը... Հայրս ատենօք խորհրդականն էր այս դղեակին... Այդ գաղտնիքը ո՛չ մէկուն պիտի յայտնեմ, ո՛րքան ատեն որ ըրած երդումէս և բժշկական պարտականութենէս չարձակիք զիս... Զանացէք լաւ ըմբռնել ըրած խօսքերուս իմաստը... Գիտեմ թէ ո՛վ է ձեր աղջիկը և ի՛նչ վտանգներ կը սպառնան անոր... Ինչպէս կը տեսնէք, ձեր բարեկամն եմ... Թեւս երկուքիս մէկանց կարենանք պայքարիլ այն վտանգներուն դէմ, զորս կը մատնանչեմ ձեզ... Առանձին չէք կրնար բան մը ընել... Ես ալ մինակ անզօր եմ և կարուկ որոշում մը տալու անկարող...

Իբր պատասխան՝ նոյն լռութիւնը և անչարժութիւնը կոմսին կողմէ։

Եւ ո՛չ իսկ թեսանձագին նայուածք մը չէր ուզեր ամենեւ բժիշկին։

Կենդանի-մեռեալ մըն էր ան։

Օրին մէկը, անդամալոյծ կոմսին աչքերուն մէջ յուզում մը նշմարեց... բայց ո՛րքան արագ անցաւ այդ յուզումը։ Սակայն, բժիշկը, ամբողջ էութեամբ ցնցուեցաւ, սա տպաւորութիւնը ունենալով թէ անդրշիրիմեան կեանքին մէջ կրաուելու ենթակայ եղող դաղտնիքին պիտի թափանցէր ա՛լ եւս։

Այդ յուզման արտայայտումին մղում տալու համար, Քրիսթիան ըսաւ.

—Ձեր կնոջ մահը անբացատրելի կը թուի ինծի, քանի որ կոմսուհին իր մահուան առջի օրն իսկ նամակով մը ինծի իմաց տուած էր թէ ալ եւս ո՛չ մէկուն պէտք պիտի ունենար յաջորդ օրը... Տիկին տը Քրուա-Վիթրէ ձեր առջեւ անձնասպան եղաւ մթէ, այդ մասին նոխապէս վճռական որոշում մը տալէ առաջ... Ինչ նպատակաւ... Մահուան մը փակելու համար չբթունքներէն արտաբերուած վերջին խօսքերը... որպէս զի իր մահուընէն յետոյ սոսկալի հաւատալ իր խօսքին, քանի որ կենդանութեանը հաւատ չէիք ընծայած բնաւ... Այդ խղճի խայթին պատճառաւ է որ ներկայ դիակնային վիճակը ստացած էք...

Ծերունի կոմսին վրայ ծռած, տենդոտ ուշադրութեամբ կը դիտէր։

Այն ատեն Քրիսթիան կարծեց տեսնել թէ հիւանդին աչքերը կը խանդաղատէին ու կը տամկանային, անսահման յուսահատութիւն մը ցոլացնելով։ Եւ ասիկա անցաւ փայլակի մը պէս արագ...

Ռօզ-Լիզօնի ծանր հիւանդութեան պատճառաւ յաճախ Քրիսթիան բժշկական այցելութիւններ կուտար Տորնաքի բնակարանը։

Լիզօնը մահուան վտանգէ ազատելէ ետքն իսկ բժիշկը չարունակեց իր այցելութիւնները, թէեւ պէտք չէր մնացած անոնց։ Տորնաքի բնակարանը կը յաճախէր ո՛չ թէ անոր համար որ սովորութիւն ընդած էր, կամ թէ դեռատի աղջկան ողբալի կացութեան կը շահագրգռուէր, այլ սա պատճառաւ որ առաջին օրերէն սկսեալ, գոյզոր զգացում մը կը տածէր Ռօզ-Լիզօնի նկատմամբ, զգացում մը որ ո՛չ կարեկցութիւն էր և ոչ ալ բարեկամութիւն. ատոնցմէ լաւագոյն բան մը...

Քրիսթիան կը սիրէր...

Բայց տեսակ մը տխրութեամբ կը սիրէր, գրեթէ տեսակ մը սոսկումով։ Ընդհուպ պիտի տեսնուի թէ ի՞նչ այլազան տպաւորութիւններ կը պայքարէին բժիշկին մէջ։

Ամէն անդամ որ Քրիսթիան չբշկայքը գանուող հիւանդի մը տուած այցելութենէն կը դառնար կառքով, Հէրիվալի անտառը եղերող ճամբան կը բռնէր։ Տորնաքի տան առջեւ կը կեցնէր կառքը, ներս կը մտնէր ու կը խօսակցէր։ Երբ Լիզօն հոն գտնուէր, շուտով չէր մեկներ, ամէն տեսակ պատրուակներ գտնելով՝ իր այցելութիւնը երկարաձգելու համար։ Երբ Լիզօն բացակայ գտնուէր, ուրիշ պատրուակներ առաջ կը բերէր, որպէս զի դարձին սպասէր հոն, դեռատի աղջիկը տեսնելու և հետը խօսակցելու համար։

Մնդամ մը, իրիկուան, Տորնաք ըսաւ իր կնոջ, ծխափողը լեցուցած ատեն.

—Կը յուսամ թէ տաքթէօրը այցելադին չպիտի ուզէ։

Տորնաք և Լուիզ ժպիտ մը փոխանակեցին, որ համամտութիւն կը յայտնէր։

Միպուլօ չէր հակցած այդ խօսքին իմաստը։

Ձչմարտութեան տեղեակ չէր տակաւին։

—Ինչո՞ւ համար այցելադին չպիտի տանք, հարցուց Միպուլօ։

—Որովհետեւ տան մէջ հիւանդ չկայ...

—Իբր հիւանդ ինք միայն կայ, ան ալ սրտէն հիւանդ է...

Միպուլօ հասկցաւ ակնարկութիւնը։ Կոկորդը սեղմուեցաւ ցաւի զգայութեան ներքեւ։ Ու չլմորուն նայուածքը ձգեց Ռօզ-Լիզօնի վրայ, որ սեղանը կը պատրաստէր։ Բայց դեռատի աղջիկը անտարբեր մնաց, սա դերազանց պատճառաւ որ բան մը չէր լսած և լսել ալ չէր ուզեր։ Ամոր վրայ, Միպուլօ դուրս ելաւ և սկսաւ մեծաքայլ յատակնալ, անտառներուն մէջ սկսելու համար իր թափառումները։ Ամէն ոք մատանդիութիւն կը զգար, երբ գիշերը ուշ ատեն տուն դարձաւ չնչասպառ ու այլայլած։

—Բայց ի՞նչ ունիս, Հանրիօ, հարցուց մայրը վրդոված։

—Ցաւ մը կը զգայի, ըսաւ, ձախ կողին վրայ դնելով ձեռքը։

—Հիմա անցա՞ւ։

—Այո՛, մայր, անցաւ, հոգաւէտ եղեւիններու և կնեղնիներու մէջ վազվզուելէն յետոյ։ Յոգնութիւնը բաւական դիւ...

Սակայն դիտեցին որ առաջինը չէր ա՛ւ։ Մասնոյ ու տխուր կերպարանք մը ունէր։ Նոյն իսկ կերակուր ուտելը կը մոռնար։ Գիշերները, սովորութիւն ըրած ըլլալուն համար միայն, գիրքերը կը բանար և միեւնոյն էջին վրայ աչքերը կը սեւեռէր ժամերով։ Ուրիշ բանի վրայ կը խորհէր։ Հոգին չատ հեռու կը գտնուէր, երեւակայական աշխարհներու մէջ թափառուն։ Եւ պէտք է ըսել որ այդ աշխարհներուն մէջ երջանկութիւն չէր գրտներ Միպուլօ։ Ի վերջոյ գիրքը կը գոցէր և տունէն դուրս կ'ելլէր, որպէս զի չնչմարելին արցունքոտ աչքերը։

Եւ որովհետեւ մեծ դժբախտութեան մը կասկածն ունեցած էր, Ռօզ-Լիզօնի վրայ կը հսկէր անդադար. երբ Քրիսթիան Յոնթընայլ այցելութեան դար, Միպուլօյի ուշադրութենէն չէին վրիպեր ո՛չ մէկ նայուածք, ոչ մէկ խօսք և ո՛չ իսկ ձայնի թեքում մը և լռութիւն մը։ Այդ ամէնը նկատի կ'առնուէր ու կը քննուէր խեղճ երիտասարդին կողմէ։

Ռօզ-Լիզօն բան մը չէր նշմարեր։

Քրիսթիան գրեթէ ամէն չաբաթ երկուերեք անգամ կ'այցելէր Տորնաքի բնակարանը։ Թէև Ռօզ-Լիզօն կատարելապէս գտած էր իր առողջութիւնը, ասով հանդերձ բժիշկը միշտ տեղ

համերաշխ գործակցութեան անժխտելի արդիւնքներն են եւ չեն կրնար ուրացուիլ երբեք։ Որչափ գիտենք, տասնեակ մը տարիներէ ի վեր կազմուած Քաղաք. Ժողովներէն ոչ մէկը այսպիսի համերաշխ ոգի մը պահպանած էր մինչեւ վերջը։ Անոնցմէ շատերուն անդամները էն շատը վեց ամիսէն կը գժտուէին իրարու հետ եւ խնդիրը օրուան Տեղապահին շուրջը կը դառնար վերջ ի վերջոյ։ Այժմ որ լրացած է այս Ժողովին պաշտօնավարութեան շրջանը եւ յաջորդը պիտի կազմուի մօտ օրէն, աւելորդ չէ արձանագրել թէ իր ամէնէն նշանակելի գործը եղաւ —ինչպէս Տ. Դէորգ Ծ. Վրդ.ի ալ յիշատակէի գործերէն մէկը պիտի մնայ—Բարերար մեկ Ս. Քրիստոփորի վանքը վերջնականապէս ազատելը Ռուսիոյ Գիւղի հայ Ճանճեաններուն շահատակութիւններէն, օրինաւոր դատավարութեամբ վանքը տէր կացուցանելով իր դարաւոր իրաւունքին եւ կալուածներուն։ Մենք ժամանակին Արեւելքի մէջ զրկեցինք այս խնդրին եղքին վրայ եւ ուրախ ենք այսօր արձանագրելու որ վանքը, այլ եւս իր իրաւունքներուն տիրացած, մէկ տարուան մէջ գրեթէ 50-60 ոսկի դրամագլուխի մը տէր դարձած է եւ հետզհետէ պիտի կրնայ աւելին տիրանալ եւ օր մը թերեւս վարժարան մըն ալ պահել իր ծոցին մէջ։

Ե. ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌԱՅԽՍԴԱԿԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

ԿԱՌՈՒՑԵԼ ԴԱՀԱՆԱՆԸ

Նոր Ռայխսդակը երեքշաբթի կէս օրին բացուեցաւ և Վիլհէլմ կայսրը կարդաց հետեւեալ դահանառը.

«Յարգելի Տեարք. յանուն իմ բարձր դաշնակցաց բարի գալուստ կը մաղթեմ նորընտիր երեսփոխաններուս։ Դերման ժողովուրդը, դաշնակից կառավարութեանց և անցեալ Ռայխսդակին մեծամասնութեան միջև յառաջ եկած անհամաձայնութեան մը վրայ որոշում մը տալու հրաւիրուելով, ծանոյց թէ առանց կուսակցական ոգիի պիտի պաշտպանէ ազգին պատուն ու ինչքը։ Քաղաքացիները, գիւղացիները և գործաւորները միացնող ազգային զգացման ոյժին մէջ է Դերմանիոյ ճակատագիրը։ Բանի որ ես օրէնքին տրամադրած ամէն իրաւունքները խղճի մտօք յարգելու սովորած եմ, ուրեմն վստահ եմ որ նոր Ռայխսդակը նուիրական պարտականութիւն մը պիտի համարի քաղաքակիրթ ազգաց մէջ արժանաւոր և աղդեցիկ պահել մեր դիրքը։ Ձեր առաջին պարտականութիւնը պիտի ըլլայ սէրութեան 1907 տարւոյն եւրատոյցին, հարաւային արեւմտեան Ափրիկէի յաւելուածական վարկին և Բէդմանսոփէն մինչեւ Բուպուպ երկաթուղի երկաթուղւոյն շինութեան վարկին խնդիրները ի գլուխ հանել։ Այդ առաջարկները պիտի ներկայացուին ձեզ ամփոփապէս, թեթեւ փոփոխութիւններով։ Անցած է այն ծանր տագնապը որ յառաջ եկած էր հարաւային արեւմտեան և արեւելեան Ափրիկէի դերման գաղթավայրերու մէջ բնիկներու ըմբոստութեան։ Արեւելեան Ափրիկէի մէջ այդ շարժումը կատարելապէս նուազեցաւ։ Հարաւային արեւմտեան Ափրիկէի մէջ ալ թշնամի ցեղերուն զրեթէ ամէնքն ալ հնազանդեցան, այնպէս որ չատ հաւանական է թէ կարելի պիտի ըլլայ նուազեցնել մեր այդ գաղթավայրերուն մէջ գտնուած զինուորներուն այժմու թիւը։ Երկիրը հնորհակալ է այն քաջերուն որ տարինէք ի վեր կռուեցան յամառ թշնամիի մը դէմ, և բարձր բանեցին դերման զինուոր պատիւը։ Ազգային սեփականութեան կարեւորագոյն մասի մը մէջ մեր գաղթականութեանց բարգաւաճման համար, ամէն բանէ առաջ խնայողով պատրաստուած ծրագիր մը պէտք է՝ հաղորդակցութեանց ճամբաներու շինութեան։ Որպէս զի կարելի ըլլայ տակաւ արդիւնաւոր ինքնավարչութեան մը հասնիլ, նախ տեղական վիճակը պէտք է պարզել և պաշտօնէից վիճակը կանոնաւորել։

«Դաղթական պաշտօնէութիւն մը հաստատելու առաջարկին հետ, Ռայխսդակը պիտի զբաղի նաև հարաւային արեւմտեան Ափրիկէի ծանրապէս վնասուող գաղթականներուն օգնութեան խնդրով։ Թէ՛ քաղաքին և թէ գաւառներուն բնակչաց ողջմտութիւնը ընտրական պայքարին մէջ կասեցուց այն չարժումը որ ամէն գոյք ու ոյժ արհամարհելով, արգիլել կ'ուզէր ձեր տէրութիւնն ու ընկերութիւնը իր տեսակէտ խաղաղ բարգաւաճման մէջ։ Տնտեսական բարգաւաճման պայմանութեան համար հաստատուած օրէնքները գործածուեցան դիմադրելու համար այն խումբին դէմ որ ինքզինքը գործաւորներուն շահուց իբրեւ ճշմարիտ ներկայացուցիչ կը ցուցնէ, բայց իրականին մէջ ո՛չ այդ գործաւորին և ոչ ալ քաղաքակրթութեան զարգացման համար չէ աշխատած։ Հոգ չէ թէ իրենց ընտրողները միլիոնաւոր ըլլան։ Դերման գործաւորը այդ բանէն չի վնասուիր։ Այդ օրէնքն ալ գործաւոր դասուն հանդէպ ընկերական պարտաւորութեանց սկզբունքին վրայ հիմնուած է, և հետեւապէս անկախ է կուսակցութեանց յարափոփոխ վիճակներէն։ Դաշնակից կառավարութիւնները որոշած են ընկերական գործը շարունակել Վիլհէլմ Ա. կայսեր բարձր ոգւոյն համաձայն։ Քաղաքական ընդհանուր կացութիւնը կ'ապահովէ մեզ թէ խաղաղութիւնը անվթար պիտի մնայ։ Կառավարութիւնը ի վաղուց անսի տարած անկեղծ յարաբերութիւնները կը շարունակէ մեր դաշնակիցներուն հետ, և միւս օտար տէրութեանց հետ ալ բարեւք և ուղղամիտ յարաբերութիւններ ունի։ Կը յուսամ թէ Դանիացի երբեմնի հպատակաց զանկերներուն վիճակին կարգադրութեան համար այս տարի յունուար 11ին Դանիոյ հետ կնքուած պայմանագիրը, մեր հիւսիսային դրացի տէրութեան հետ ունեցած բարեկամական յարաբերութիւնները աւելի եւս պտի ամրացնէ։ Ամերիկայի Մ. Նահանգաց և ռուս կառավարութեան առաջարկին վրայ ընդունելի Լա Հէյի խաղաղութեան երկրորդ Դեսպանասորուրդին պատուիրակ զրկելու հրաւէրը. ազգ Դեսպանախորհուրդը պիտի գումարուի՝ առաջին Դեսպանախորհուրդին պարտականութեան հետեւողութեամբ նոր կարգադրութիւններ ընելու միջազգային օրինաց նկատմամբ, ի նպաստ մարդկութեան և խաղաղութեան։

«Արդ, Տեարք իմ, իբրեւ թէ զերման ազգին զգացումը և գործելու պատրաստակամութիւնը, ուրիշ յառաջ եկաւ այս Ռայխսդակը, վարէ իր աշխատութիւնները, յօգուտ Դերմանիոյ։»

(Տես այսօրուան «Վերջին Լուրեր»ը)։

ԼԱ ՀԷԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

ԿԱՌՈՒՑԵԼ ԱՆԴԱՄԱԼՈՒՄԸ ՄԻՆՉ

Լոնտոնէն հետեւեալը կը գրեն վիեննական թերթի մը.

Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին մէջ ռուսական պատուիրակ Պ. ոբ Մարթէնսի կողմէ Լոնտոնի մէջ եղած յայտարարութիւնները ընդհանուր կերպով հաւանութեան կ'արժանանան քաղաքական շրջանակներու մէջ։ Մեծին-Բրիտանիոյ մէջ կարծիքները նպաստաւոր տպաւորութիւն մը մնայն կրնային կրել այն իրողութեան բերմամբ թէ Պ. ոբ Մարթէնս, Դեսպանախորհուրդին ներկայացուելիք զանազան առաջարկութեանց վրայ խօսելով, մասնաւորաբար չեշտած է անոնց կիրառման կարելիութիւնը։ Կատարելապէս դիւրին է ըմբռնելը թէ ռուս պատուիրակը տակաւին չհասած կը նկատէ այն ժամանակը, ուր կարելի պիտի ըլլայ պէտք եղածին պէս վիճաբանել զէնքազկեցութեան վերաբերեալ խնդրոց վրայ։ Մինչ կողմէ կարելի է, մինչեւ աւելի ընդարձակելով Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին իրաւասութիւնը, ամէն բանէ առաջ կարելի եղածին չափ Ջանալ՝ ոչ-պատերազմի տէրութիւնները զերծ կացուցանելու պատերազմի չարիքներէն։ Երկուքը այն ամէնէն փափուկ խնդրոց, որոնցմով մասնաւորաբար կը շահագրգռուին Լոնտոնի մէջ, կը վերաբերին պատերազմի արգիլեալ նիւթերու սահմանուելուն և կարելի եղածին չափ շատ զիջուելուն՝ ծիրն ու սկաներու կողմէ նաւատնցուցեալ պատճառած վնասներուն։ Դերազանցապէս փափաքելի կ'երեւայ կարելի եղածին չափ թող չտալ մարսանաւերու հրամանատարներուն որ յարձակողական ընթացքի հետեւին պատերազմի արգիլեալ նիւթ կրելու մասին կասկածելի երեւցող չէզոք նաւերու դէմ։ Ծիրն սկաներու և ռազմական այդ կարգի ուրիշ գործիքներու պատճառած վնասները նուազեցնելու համար, գիտութիւնը պէտք է աջակցի Դեսպանախորհուրդին։ Պ. ոբ Մարթէնս մասնաւորապէս հետաքրքրութիւն պատճառեց «Տրակոյի վարդապետութեան» մասին իր խօսելու եղանակով և այդ առթիւ խիստ բացորոշ բացատրութիւններ տուաւ։ Անգլիոյ առեւտրական շրջանակները բնաւ տրամադիր չեն մասնաւոր թոյլտուութիւններ ընծայել սակաւերու և ոչ-բարեացակամ պատրաստներու։ Միւս կողմէ զինեալ միջամտութիւնը այն տէրութեան, որուն հպատակին են պահանջատիրները, ամենամեծ հոգեր պիտի պատճառէ, անոր համար մասնաւանդ թէ զրեթէ անխուսափելի կերպով միջազգային ուրիշ խնդիրներ կրնայ առաջ բերել, և ծիշդ այն վտանգն է որուն առաջքը առնելու պաշտօնը ունի Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդը, և կամ գէթ աւելի նուազ համեմատութեանց զեղչելու։ Ուրեմն տրամաբանական կ'երեւայ պահանջել որ Լա Հէյի իրաւարարական ատեանը պիտի հրաւիրուի ամէնէն առաջ այդ պարագաներուն համար արձակելու իր վճիռը։

ՎԱՏԻԿԱՆ

ՕՏԱՐԱՆԱՅԻՆ ՔԱՀԱՆԱՆԵՐԸ ՀԱԿԱՄԷ ՄԻՋ

Թոմն հետեւեալը տուած է Հռոմի իր թղթակցին.

Երէկ առաւօտ զանազան մեկնութեանց պատճառ եղաւ պապական վեհանորդին հրամանով Ֆրանսայի հինգ կղերականներու վտարումը։ Մէկ քանի լրագիրներ կ'ըսէին նոյն իսկ թէ այդ գործը վերաբերութիւն ունի Ֆրանսայի մէջ Եկեղեցիին ու Պետութեան բաժանման խնդրոյն և թէ Հռոմ բնակող այդ եկեղեցականները տհանութիւն պատճառած էին Վատիկանի քաղաքականութեան միջամտելով և ինքզինքնին իբրեւ Ֆրանսայի կառավարութեան գաղտնի պատուիրակներ ներկայացնելով։ Ճշմարտութիւնը աւելի պարզ է։ Հռոմի կարտինալ-փոխանորդը բաւական ատենէ ի վեր միջոցներ ձեռք առած է՝ արգիլելու երկար ատեն Հռոմի մէջ բնակութիւնը որ և է միաբանութեան չպատկանող բազմաթիւ կղերականներու, որոնք ուսումնասիրութեան կամ գիտական պաշտօնի մը պարուակին տակ կ'ուզէին տարիլ Վատիկանի շրջանակներուն և կաթոլիկ Հռոմի մասնաւոր միջնորդին մէջ։ Ատկէ կ'երեւայ թէ մինչեւ մէկ աստիճան համախառնումներ կուգար Հռոմի կղերական միջավայրերուն մէջ. այդ օտարազգի քահանաներէն ոմանք աւելի կամ նուազ կը խառնուէին քաղաքական կամ ուրիշ գործառնութեանց, որոնց թատրն է Վատիկան, և Պիոս Ժ. կրնայ ոգիով շատ հակիր է գործ չունենալ և մեծ մասամբ աչխարհի քահանաներու այդ ազմուկին։ Ուրեմն կարտինալ-փոխանորդը յարմար դատած է Հռոմէն հեռացնել ամէն անոնք որ չեն կրնար ճիշդ ու արդարացուցիչ պատճառ մը առաջ բերել իրենց բնակութեան նպատակին համար։ Նոյն իսկ կ'երեւայ թէ կարտինալ-փոխանորդին երբ իմաց տրուի օտարազգի եպիսկոպոսի մը կամ քահանայի մը ներկայութիւնը, վեց ամիս պայմանաժամ կը տրուի անոր հաստատելու թէ լուրջ ուսումնասիրութեանց համար Հռոմ եկած է։ Վեց ամիս ետքը, երբ այդ կղերականին առաջ բերած պատճառն ոչինչ և կամ մտամի պատրուակ մը եղած ըլլալը հաստատուի, կը խնդրուի այդ կղերականէն որ իր թեմը վերադառնայ։ Այդ է պատահածը վերջերս ցիշուած Ֆրանսայի հինգ եկեղեցականներուն։ Այսու հանդերձ կըրնայ ըլլալ որ, նկատողութեան առնելով Ֆրանսայի ու Վատիկանի հիմակուան յարաբերութիւնները, և բարիդէ եկած ամէն բանի դէմ Վատիկանի մէջ տիրող չափազանցուած անվստահութիւնը, կարտինալ-փոխանորդին արարքը բաւական խիստ եղած է Ֆրանսայի այդ կղերականներուն դէմ։ Իրականին մէջ, սակայն, վատբուժ միայն անոնց դէմ որոշուած չէ և կ'ըսուի թէ ըստ օրինի վից ամիս առաջ տեղեկութիւն հաղորդուած էր անոնց։ Ամէն պարագայի մէջ կարծեմ թէ պատճառ մը չկայ այդ գործը մեծցնելու։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎ ԻՇԽԱՆԻՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ

Պերլինի իր թղթակցին սա հետագիրը ստացած է Թոմն.

Նախարարապետը փուտիով կը պատրաստուի խորհրդարանական յառաջիկայ պայքարին և յանախ անձամբ ներկայ պիտի գտնուի վիճաբանութեանց։ Ֆոն Պիւլով իշխանը, հիւանդութենէն ի վեր, զրեթէ հրաւարած է պաշտօնական հանդէսներու մասնակցութենէն և նոյն իսկ նախարարապետութեան պաշտօնարանին մէջ ընդունելութիւնները հաղուագէպ են։ Աչխարհային աւելի քաջուած կեանք մը կը վարէ, կ'ըսուի, աւելի գործերով զբաղելու համար, և արդարեւ կը հաստատուի թէ ֆոն Պիւլով իշխանը հիմակուան չափ չէ զբաղած իրեն պաշտօնին վերաբերեալ գործերով։ Կ'ըսուի նաև թէ բնաւ խնդիր չի կրնար ըլլալ նախարարապետին քաջուելուն կամ նախարարական տագնապի մը մասին։ Նախարարապետը և պատերազմական նախարարը միեւնոյն ատեն խաղաղասիրական յայտարարութիւններ ըրին։ Ֆոն Պիւլով իշխանը պատասխանեց լրագրական թղթակցի մը թէ Վիլհէլմ կայսրը խաղաղութեան փափաքող է, ինչպէս ինք։ Նաև բողոքեց այն աղդայնական ու ծայրայեղ երկրասիրական հանդամանքին դէմ որ կը սրուի Որդրդարանին ընտրութիւնները յատկանշող զուտ զերմանական շարժումին։ Դերմանիա չի կրնար երկրակալութեան հետեւող նկատուիլ, երբ կ'ուզէ պահպանել իր ունեցած գաղթավայրերը։ Մնաց որ Որդրդարանը պէտք պիտի չուենայ ապացուցանելու թէ ծայրայեղ երկրասէր չէ, վասն զի նախարարութիւնը յարձակողական և երկրակալութեան հանդամանք ունեցող առաջարկութիւն մը պիտի ներկայացնէ անոր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՏՇԱՕՆ.— Զոր գաւառին կառավարիչ անուն ունեցաւ Տէնիլովի գաւառին կառավարիչ Մուհարրէմ պէյ։

—Բարիզի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանուեցաւ Պրիւսէլի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Ապուլլահ Հալիս պէյ։

—Պրիւսէլի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանուեցաւ Նոյն դեսպանատան երրորդ քարտուղար Նորատունկեան Տիրան պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Մերիլիայութեան աստիճան տրուեցաւ Կայս. զինուորական բարձրագոյն վարժարանին ներքին Տնօրէն Թնդանօթաձիգներու գնդապետ Իպրահիմ պէյի։

ՇԱՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄՈՒՀԱՄԱՐԻԱՅ տանի առթիւ կայս. Իրատէ մը հրամայեց բոլոր զօրանոցներուն և պահականոցներուն մէջ «աշուրէ» պատրաստելով, անոնց նմոյշները մատուցանել յոտս Կայս. Գոնոյեցի։

—Կայս. Իրատէ մը նաեւ հրամայեց «աշուրէ» պատրաստելով բաշխել աղքատներուն։

ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Աւստրիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Ռումանիոյ, Յունաստանի և Պելճիքայի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Իտալիոյ ու Պելճիքայի դեսպանները տեսակցեցան Հանր. արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՍԵՒԱՆԻՆԻ մէջ կառուցուելիք մաքսատան շէնքին համար վաթսուն հազար օսմ. ոսկի պիտի ծախսուի և կառուցումը նուազագոյն պիտի յանձնուի Սելանիկցի ճարտարապետներու։

ԾԻՐԱՆՍԱՅԻ կառավարութիւնը աղատարի չքաղրամներ նուիրեց Թէրսանէի ճարտարապետ Եանքօ պէյի շոգենաւակին նաւապետներուն, մեքենավարին, հնոցպանները և նաւաստիներուն, որոնք անցեալ տարի Մեծ Կղզիի առջեւ կատարուած նաւարշաւին ատեն, մեծ ծառայութիւններ մատուցին՝ ազատելով Ֆրանսական դեսպանատան Վ.օրուբ պահականաւին մէկ մակոյկին նաւավները, որոնք ծովը ինկած էին։ Դեսպան Պ. Բոնսթան շնորհակալութիւն յայտնելով հանդերձ, իրողութիւնը տեղեկագրած էր Ֆրանսական կառավարութեան։ Շքաղարդները դեսպանատուն ժամանած ըլլալով, Մուհր պահականաւին հրամանատար Պ. Շոքան իր նաւը հրաւիրեց Եանքօ պէյը և շնորհակալութիւն յայտնեց անոր շոգենաւային նաւաստիներուն մատուցած ծառայութեանցը համար։ Ցետոյ յանձնեց շքաղրամները, որոնց երրորդ կարգի ոսկին նուիրուած է նաւապետ Միխալ Լիպէրաթոյի և երկրորդ կարգի արծաթը՝ մեքենավար Նիքոլիի, հնոցպան Հարունի ու Օսմանի և նաւաստ Անմէտ Զավուշի ու Մէհմէտի։ Դեսպան Պ. Բոնսթան ալ նամակ մը ուղղելով Եանքօ պէյի, գովեց նաւապետին ու նաւաստիներուն մարդասիրական արարքը։

ԱՐՏԱՆԴԻՆ զորձոց նախարարութեան հաշուակալ Թէվֆիկ պէյ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։

ԹԷՔԻՐԴԱՂԻ կառավարիչ Էօմէր Ալի պէյ, առջի օրը, արձակուրդով Կ. Պոլիս եկաւ և ուղղակի Կայս. Պալատ գնաց։

ԽԱՂԱՄԱՂԻՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆՁՈՒՆ.— Բնրայի ոստիկանութիւնը կը շարունակէ գործադրել՝ խուզամոլութիւնը և ափիոն ծխելը արգիլելու մասին ձեռք առնուած միջոցները։ Մէկ քանի օթէլներ, որոնք կասկածելի անձանց ապաստանարան էին, փակուեցան. ուրիշ օթէլներու մասին ալ քննութիւն կը կատարուի։ Ափիոն գործածող բոլոր սրճարանները գոցուեցան։ Դալաթիոյ քարտիին քաղաքներուն մէջ վիճակահանութիւններ սարքող և հանրութիւնը խաբող անձերն ալ ձերբակալուեցան։

ԴԱՒՈՒԱՀԱՆԳԱՒՈՒՍԻ վերատեսուչ Գէրիզ Սամի փաշա, առջի գիշերը, յանկարծ հիւանդացաւ Դարաբիւղի իր բնակարանին մէջ և թէև հարկ եղած դարմանները եղան, սակայն մէկ երկու ժամ ետքը հոգին աւանդեց։ Ցուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուելով մարմինը էյուպ փոխարուեցաւ և տեղւոյն գերեզմանատան մէջ ամփոփուեցաւ։ Սամի փաշայի յաջորդ անուանուեցաւ, իբր նաւահանգստի վերատեսուչ, ծովային խորհուրդին անդամ Խալիլ փաշա։

ԿԵՍԱՐԵՍԱՆ ԴՊՐՈՑՈՒՆԵՐԸ.— Մէնարիները, երէկ, առեւտրական դատարանին տեղեկագիր մը ներկայացուցին կեսարիոյ Միհրան ու Նշան էֆ.ներու մասին։ Տեղեկագիրը երկու մասի բաժնուած է։ Մէկ մասը կ'ըսէ թէ ատոնց մնանկացած ըլլալը կամ ոչ, պարտքերը քննուելէ ետքը պիտի հասկցուի, որով մինչեւ այդ պարագային հաստատումը, մանկ վիճակը պիտի չարունակուի։ Երկրորդ մասն ալ կ'ըսէ թէ իմացուելով որ մանկութենէն հինգ օր առաջ Լոնտոնի մէջ հաստատուելիք փոխանակագիր մը չէ վճարուած, այդ կէսն ալ կը քննուի. նաև թէ ատոր հետեւանքով և ուրիշ կարգ մը քննութիւններէ ետքը արուելիք որոշման համաձայն տեղեկագիր մը պիտի ներկայացուի։

—Սապան կ'ըսէ թէ կեսարեան եղբարց պարտքերուն նկատմամբ քննութեան պտոյն իմացուեր է որ Կ. Պոլսոյ վաճառականներուն մէջ դրոյց մը կայ, որուն համաձայն Միհրան էֆ. կեսարեան տասը հազար ոսկի տուեր է իր տիկնոջը։ Դատարանը լսեց այդ պարագան և Միհրան էֆ.ն հրաւիրելով սէնտիքները բացատրութիւններ պահանջեցին։ Միհրան էֆ. պատասխանեց թէ արդարեւ տասը հազար ոսկի տուած է իր տիկնոջը, սակայն այդ գումարին տրուիլը մանկութեան դրոյցներէն ետքը չէ, այլ Լոնտոնի մէջ մնալ իր աներորդուոյն՝ Թոքատեան Մարտիրոս էֆ.ի ունեցած տասը հազար ոսկիի պարտքին փոխարէն իբրեւ ժառանգութեան բաժին տուած է հանգուցեալին քրոջը՝ այսինքն իր տիկնոջը։ Սէնտիքները տեղեկագիր մը պատրաստելով յանձնեցին դատարանին։

—Նոյն թերթը կ'ըսէ նաև թէ Միհրան ու Նշան էֆ.ներու եղբայրը՝ Թումիկ էֆ. Կեսարեան, երէկ, դատարանին ներկայանալով, իր եղբայրներուն կողմէ իրեն տրուած մուրհակներէն ութ հարիւր ոսկինոց մուրհակ մը յանձներ է սէնտիքներուն։

ԱՐՂԸՆԻՒ կառավարիչ Էօմէր Լութֆի փաշա, երէկ, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՉՈՐՕՍԱՆՑԻՆԵՐ.—Մէկաժամրիի Սակալիեն շոգենաւով մօտերս զբօսայրկիներ պիտի ժամանեն Կ. Պոլիս։ Այդ շոգենաւը մարտ 13/28ին Մարսիլիայէն ճամբայ ելլելով Յունաստանի և Արշիպեղագոսի կղզիներու նաւահանգիստներն ալ պիտի հանդիպի։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻՆ կը գրեն թէ էթնէ գաւառակին մէջ 48 ժամ անընդհատ ձիւն տեղալով շատ տեղեր ձիւնին բարձրութիւնը երեք մէթրի հասեր է. երթեւեկութիւնները դադրեր են։

ՊԱՅՊԷՐԻ մէջ և շրջականները բուռն ցուրտերէն և փոթորիկներէն ետքը օդերը բացուած էին, սակայն վերջերս նորէն ձիւն տեղալով Պէրութ-Հալէպի երկաթուղիին վրայ գիւղի մը մէջ մէկ քանի հոգի սառեր են։ Անցեալ տարի ալ նոյն տեղը որ բլուրներով ու ժայռերով շրջապատուած է, սառիկ ձմեռ ընելով, տասը հոգի մեռած էին ցուրտին սաստկութենէն։ Հեռագրական թելերու գերձանները տապալած են. շատ տեղեր գայլեր երեւցած են։ Եթէ ձիւնը չարունակէ, Լիբանանէն անցնող երկաթուղիի գիծն ալ պիտի գոցուի։ Ջերմաչափը զէրոյէն վար տասը աստիճան իջած է։

ԳԻԼԻՍԱՆԹԻՒ իշխանուհիին մահուան առթիւ, Պուլկարաց Եկեղեցական ժողովին մէջ, երէկ, Ս. Լիկարաց հոգեւոր գլուխ պաշտօն կատարեց։ Ներկայ գտնուեցան պուլկարական զորավարատար Պ. Կէշով և բոլոր պաշտօնեաները։

ԾՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Բոնսթան ապաքինած է։

ՊԱՏՇԱՕՑ ԼԻԳԻՈՆ.— Թոմութեամբ կը ծանուցանենք թէ Ծրանսայի կառավարութիւնը Պատուոյ Լեգէոնի երրորդ կարգը տուած է Անատոլուի երկաթուղիին ընդհանուր Տնօրէն Պ. Հիւնէնի։

ՊԱԼԿԱՆ ապահովագրական Ընկերութեան գործակալ Արշակ էֆ. Ունճեան, երէկ, Պրուսայէն Կ. Պոլիս ժամանեց։

ԳԱՐԱՆԳԻՕՅԻ կամուրջին ոստիկանութեան գումարք կարգուեցաւ Լանկայի առաջին գումարք Թէվֆիգ պէյ։

ԽԱՌՆԱՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. — Երեքշաբթի օր առաջ մաքուր հագուած, վայելչադէմ ու մտերուն վրայ մասնի և փողկապի վրայ գեղատեսիլ ասեղ մը կրող մարդ մը, Բերա, Մաքսուա Սեպուհ պէյի աբարթմանին տակը՝ ծխավաճառ ու լուսայատիպ պարսկի նուրիի դիմելով, եօթը ոսկիի փոխառութիւն մը ընել ուզեց, ոսկի ապարանջան մը իբրեւ գրաւ թողելով։ Նուրի այդ ապարանջանը մօտը գտնուած ոսկերիչի մը քննել տալով հաստատեց թէ տասնըութ «այար» ոսկի է։ Ներկայացող մարդը ձեռքի ճարտարութեամբ մը ապարանջանը գրպանը նետելով անոր տեղ կեղծ մը յանձնեց Նուրիի և եօթը ոսկի փոխ առաւ։ Պարսիկը մէկ երկու օր ետքը կասկածելով ապարանջանը նորէն քննել կուտայ և կը հաստատէ թէ կեղծ է։ Այդ անձը մէկ քանի օր առաջ Բերա Անատոլը աբարթմանին տակ ծխավաճառ Եանիէն ալ չորս ոսկի կը շորթէ նոյն կերպով։ Առջի իրիկունն ալ Թագսիմի կողմը Եանիի ազգականներէն Բոչոյի կը դիմէ նոյն նպատակով, բայց Բոչօ դայն ճանչնալով ձերբակալել կուտայ։ Խարեբան հարցաքննուելով կ'ուրանայ և կ'ըսէ թէ անունը Փիլիբոս է և սեղանաւորութիւն կ'ընէ. վրայէն ու տուներէն կեղծ գոհարեղէններ ելայն գտնուեցան։ Քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ այս անձն էր որ անցեալ օր հանրատան մը մէջ Էլէոն անուն կնոջ քսանոյն դատաղն գոհարեղէններ գողցած էր։ Այդ կինը ու վերոյիշեալները հրաւիրուելով ճանչցան դայն։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԵՐԱ

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ

1890ի 4% Քոնսոլիտ. փոխառութեան

Պարարտաղրեալ

34ադ վիճակահանութիւն, 1/14 փետր. 1907ի

13901—13950	111051—111100
23751—23800	112651—112700
26251—26300	120351—120400
28301—28350	124751—124800
28901—28950	127701—127750
31501—31550	138201—138250
38701—38750	138401—138450
44251—44300	141501—141550
50351—50400	146151—146200
51951—52000	149151—149200
53301—53350	154751—154800
58451—58500	161150—161200
60651—60700	163851—163900
60901—60950	172351—172400
62451—65500	195501—195550
66601—66650	203951—204000
79001—79050	206251—206300
81201—81250	207701—207750
84451—84500	208701—208750
88451—88500	210601—210650
91651—91700	215351—215400
92851—92900	225451—225500

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ		Փարա
Առաջին ճերմակ օխան		36 -36½
Երկրորդ »	»	35 -
Խառն »	»	33 -33½
Ջավտարը	»	31 -32
Կարծր առաջին	»	39 -39½
» միջին	»	34 -36
ԱԼԻՒՐ		Դրչ.
Տեղական գըրմա Ա. Պարկ		71 -72
» » Բ. »		69 -

Այսօր 18 վակոն Անատոլուի ցորեն ժամանեց.

ԹԵՓ

Օխան 17½-18 փարա

ԳԱՐԻ

Բէլօթիանէ	քիլէն	13½-14
Բուսմէլի		12-13

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻԶՄԻՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Իզմիրի մեր թղթակիցը կը հաղորդէ մեզ փետր. 5 թուականով.—

Տեղւոյն Ս. Ստեփանոս եկեղեցւոյ և Ս. Լուսաւորչեան Ազգ. Հիւանդանոցի տեսչական կալուածները, որ լաւ մատակարարութեամբ կրնան տարին չորս հազար ոսկիէ աւելի եկամուտ մը ապահովել, նոյն իսկ արդի վիճակին մէջ երեք հազար ոսկիի չափ հասոյթի աղբիւրներ եղած են։

Իրերու այս վիճակին մէջ՝ տեղւոյն Ս. Հռիփսիմեան վարժարանին շէնքը, որ ժամանակին սխալ դիմումով մը հանգուցեալ Առաջնորդ Մելքիսեդեկ Սրբազանի անուան արտօնուած էր, իրբեւ անձնական գպրոց նկատուելով, լեռնաւորուած է տարեկան 25 ոսկի կազմուածական տուրքով մը, որ մինչեւ ներկայ տարի իբրու վայ բարդուելով՝ տեղւոյս հայ հասարակութիւնը բացէն 450 ոսկիի չափ պարտքի մը ենթարկած է։

Անուրանալի է որ մինչեւ հիմա եկող գացող երկուսաստեակ մը Վարչութիւններէն ամէն մէկը թէև կը պարտաւորէր այդ տուրքը կամ ըստ օրինի ջնջել տալ և կամ վճարել, բայց գիտութեամբ կամ անգիտութեամբ մերթ ընդ մերթ առնուած սխալ քայլերով ասոնց և ոչ մէկը կարելի եղած էր ընել։

Այս պարագային մէջ, Վարչութիւնը «կալուածական խիստ ստիպողական խնդիր մը» բացատրութեան տակ օրակարգ մը կը պատրաստէ և Դատաւ. Ժողովը Նիստի կը հրաւիրէ։

Կալուածական խնդիրը, որ ժամանակին մասնակի վճռման առաջարկներով անդամներէ չատերուն անհաճոյ եղած էր, պատճառ կ'ըլլայ որ այս վերջինները հրաւէրը սիրով չեն ընդունիր բայց Վարչութեան Պատ. անդամները և մասնաւորապէս Ե. Պալամանեան էֆէնտին հանգանակութիւն մը կատարելու պէտքը կը չեշտեն։

Առաջնորդ Դեր. Դուրեան Սրբազանն ալ, վերջապէս կացութեան համար էլքի միակ միջոց կը նկատէ կատարել հանգանակութիւն մը, որ բարեսէր անձերու կողմէ սիրով ընդունուած և յաջողութեամբ պակաւած է։

«Ազգ. Մամուլ» եւ իր փեսրվ. Ի թիւին մէջ հետեւեալը կը հաղորդէ այս կալուածական խնդրին և բացուած հանգանակութեան արդիւնքի մասին.—

Կալուածական արոց վճարման անհրաժեշտութեան առջեւ՝ Բաղ. Ժողովը խորհրդակցութեամբ Գալաս. Ժողովոյ մեծագոյն մասին հետ, որոշեց Ժողովրդային հանգանակութեան ձեռնարկել, այդ ստիպողական պէտքին անմիջական դարման մը տանելու համար։ Դեր. Դուրեան Սրբազան Բաղ. Ժողովոյ անդամոց ոմանց ու ազդեցիկ անձնաւորութեանց հետ անձամբ դիմելու ստիպուեցաւ վաճառատուները ու այսօր ուրախ ենք յայտնելով որ Իզմիրի Ս. Առաջնորդին և Բաղ. Ժողովոյ յոյսերը լիուլի գոհացում գտան, ո՛չ միայն նիւթապէս այլ նաև բարոյապէս, նկատելով այն համակիր ընդունելութիւնը որ ե

միջապէս գործադրուին և նկատի չունենը որ այսպիսի ընթացք մը ամէնէն վնասակար հետեւութիւնները կրնար ունենալ մեր Եկեղեցւոյն համար։ Մեզի զարմանք կը պատճառէ նաև հոգեւոր բարձրագոյն ատեանի դէմ մեղանչող հոգեւորականներուն Բիւզանդիոնի կողմէ ջերմապէս պաշտպանուիլը։ Մէկ կողմէն հին ժողովներու որոշումներու կը դիմէ Բիւզանդիոն, երբ իր գործին կուգայ, միւս կողմէն բացարձակապէս զանոնք կ'անարգէ ու կը մերժէ երբ իր տեսութեան չեն համապատասխաներ։ Այս երբուն ընթացքը Բիւզանդիոնի անհետաստեսութեան և տգիտութեան արդիւնք է անշուշտ։ Եւ սակայն մեր պաշտօնակիցը խրատուելիք չունի։ Իր թերթին երեկուան թիւին մէջ լայնառաչ դիմումներ կ'ուղղէ Կրօն. Ժողովին, յայտարարելով թէ Տ. Մուշեղ եթէ յանցաւոր էր, ինչո՞ւ առաջ չպատժեցիք։ Մ'ըդ Աստուծոյ, այն ատեն դուն Տ. Մուշեղը կը դատապարտէիր և չմս դիտեր որ այժմեան կրօն. Ժողովին անդամները այն ատեն մասամբ բաղադրած են այս սանձարձակութեան դէմ և մասամբ ալ կրօն. Ժողովի անդամ չէին։ Ինչո՞ւ այդքան միամիտ ձեւանալ։

Ընդհ. Հայոց Ս. Հայրապետը օրնութեան կոնդակ մը ուղղելով Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, շնորհակալութիւն յայտնած է զրկուած պարզ և ընդարձակ Օրացոյցներուն (1907) համար. քաջալերած է Հոգաբարձութիւնը՝ շարունակելու իր անձնուէր աշխատութիւնները յօգուտ այդ Դիմութեան Յարկին և իր հայրական օրհնութիւնները ձօնած է իւրաքանչիւր անդամին։ Այս առթիւ, Ն. Ս. Օծութիւնը 10 օսմ. ոսկի նուէր զրկած է Հիւանդանոցին։

—Ամերիկեան դեսպան Պ. Լայշման շնորհակալութեան քառթ մը զրկած է Ս. Պարիարքը Հոր որ վերջերս Ն. Վսեմութեան այցելած էր։

—Հաճոյքով կը ծանուցանենք թէ Պրուսէլի օսմ. դեսպանատան երրորդ քարտուղար Տիրան պէյ, Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի որդին, երկրորդ քարտուղարի պաշտօնին բարձրացեր է, ի վարձ իր գնահատելի կարողութեանց։ Կը շնորհաւորենք Նորատունկեան Տիրան պէյը իր այս յառաջացմանը համար։

—Արսլանպէկէն զիմում ըրած են Պատրիարքարան, տեղւոյն հրկիզեալ եկեղեցիին վերաշինութիւնը արտօնող Կայս. Իրատէն խնդրուելու համար ձեռնտու իշխանութեան միջոցաւ։

Յառաջիկայ կիրակի (11 փետր.) Դեր. Տ. Դէորգ եպիսկ. Երէցեան հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ Թաղիս Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյն մէջ և պիտի կատարէ օծումը Ս. Միքայէլ Հրեշտակապետի նորակերտ պատկերի մը։ Զայս ի գիտութիւն կը ծանուցանենք թաղեցի և ուխտաւոր բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ի դիմաց Պալատու Թաղ. Խորհրդոյ

Վ. Սահեանդարի Սահեանեան

ՏԻՐԱՆ ՉՐԱՀԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԻՐԻՋԱՆԵԱՆ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Վ.սեմ. Գրիգոր Խան Շամանճեանի յուշարձարութիւնն առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—

Նախորդ ցանկի գումար՝ 3408 ղրուշ։

Տէր և Տիկին Կարապետ էֆ. Բէբէոթէճեան 216, Լ. և Ս. Շամանճեան Եղբարք 108, Գրիգոր էֆ. Մագուլեան 108, Աւետիս Ս. Կարապետեան (Կէյվէ-Էշմէ) 108։ Գումար 3948 ղրուշ։

*** Հանգուցեալ Գէորգ էֆ. Բէլէկեանի յուշարձարութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. Տ. և Տիկին Աբրնակ էֆ. Մանուկեան 108 ղրշ.։ «Միւղէ Օրիանթալ»ի Տնօրէնութիւն 216 ղրշ.։ Նրսէսեանց էֆ. Նշիկեան 40, Յակոբ էֆ. Անթիբաշեան 40։

*** Օրիորդ Վիրգինիա Գալաղեանի ընդ Պետրոս էֆ. Կնքապատկանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 108 ղրշ. նուիրած են Հիւանդանոցիս Տ. և Տիկին Յակոբ էֆ. Արէբեան։

(Հոգաբարձութիւն)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերեն փետր. 20)

ԲԱՑՈՒՄ

ԳԵՐՄԱՆ ՌԱՅԽՍԴԱԿԻՆ

Գերման Ռայխսդակին բացումը երէքշաբթի օրը աւանդական փառաւոր հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ Սպիտակ Սրահին մէջ։ Ներկայ երեսփոխանաց թիւը այսչափ ստուար եղած չէր ուրիշ տարի։ Դուրսը փակին մէջ հաւաքուած էր անձնապահ զօրաց գումարտակը՝ գնդապետ Բլիւցքովի հրամանատարութեան տակ։ Պալատին մատուռին մէջ կրօնական պաշտամունքէն ետքը, Վիլհէլմ կայսրը, որուն առջեւէն կ'ընթանային պալատական պաշտօնատարներ և իրեն կը հետեւէին կայսերական իշխանները, բաղմաթիւ զօրավարներ և երեսփոխաններ, հանդիսաւոր թափորով մը սրահ մտնելով կեցաւ իրեն յատկացուած տեղը։ Երեսփոխանները իրենց տեղերը գացին և միւս հետեւորդներն ալ շարուեցան կայսեր երկու կողմերը։ Նոյն միջոցին երեւցաւ վարչապետ Գոն Պիւլով իշխանը, որ հիւսարի համազգեստ կը կրէր։ Բրուսիական նախարարները կարմիր համազգեստներ կը կրէին։ Կայսերական օթեակին մէջ կը գտնուէր կայսրուհին՝ գահաժառանգ իշխանուհիին և Վիքթորիա Լուիզէ իշխանուհիին հետ։ Միւս օթեակներուն մէջ ալ նստած էին բաղմաթիւ դիւանագէտներ։ Կաթոլիկ երեսփոխաններն ալ իրենց եկեղեցւոյն ուսարտումէն ետքը հասան սրահ, ուր գրեթէ ամէն օր սեւ «Ֆրաք» հագած էր։ Խորհրդարանական կուսակցութիւններէն ընկերվարական տէմոքրաղներն ու լեհերը կը պակսէին միայն, միւս կուսակցութիւնները գրեթէ ամբողջութեամբ ներկայ էին։ Բիչ ետքը դաշնակցային Խորհուրդն ալ, առաջնորդուն Թեմբ կոմս Բօզատէվսքիի, սրահ մտնելով նստեցաւ Պիւլով իշխանին և բրուսական նախարարներուն մօտ։ Անձնապահ զօրաց գումարտակին ալ զինուորական քայլերով սրահ մտնելով շարուեցաւ կայսերական գահուն դէմ։

Ասոր վրայ, վարչապետը յառաջ անցաւ և խոնարհելով, կայսեր մատոյց գահաճառը։ Կայսրը սաղաւարտը, զոր ձեռքը բռնած էր գլուխը դնելով, բարձրաձայն և զօրաւոր շեշտերով կարդաց գահաճառը (տե՛ս Բ. էջին մէջ), որուն առաջին պարբերութեան, որով կայսրը կ'ըսէր թէ Դերմանիան իր արժանաւոր դիրքը պէտք է պահէ քաղաքակիրթ ազգաց մէջ. երեսփոխաններու մէջ կեցցէ՛ ձայներ լսուեցան մեղմիւ. սակայն ապա ամէն կողմէ աւելի ուժգին արտասանուեցան, երբ երկրին շնորհակալութիւնը կը յայտնուէր Սիբիրիէի մէջ պատերազմող քաջերուն համար։ Գահաճառէն ետքը Պիւլով իշխանը կայսեր ձեռքէն առաւ գահաճառը և յայտարարեց.—«Նորին Վսեմութեան հրամանաւ և յանուն դաշնակից կառավարութեանց, Ռայխսդակին նստաշրջանը բացուած է»։ Կոմս Լէրխենֆէլտ գոչեց կեցցէ՛ կայսրը, և Վիլհելմ Բ. սրահէն մեկնեցաւ այն հանդիսաւորութեամբ որով եկած էր։

— Ռայխսդակը ապա իր առաջին նիստը ըրաւ, և քիչ մը առեն խորհրդակցութիւններէ ետքը, որոշեց հետեւեալ օրը գումարուիլ, օրակարգ ունենալով ատենապետին ընտրութիւնը։

ՊԵՐԼԻՆ, 19 փետր.— Նոր Ռայխսդակին առաջին վիճաբանութիւնները պիտի սկսին հարաւ. արեւմտեան Ափրիկէի համար առաջարկուած յատկուածական վարկին վրայ։ Կ'ըսուի թէ այսօր վաղը Ռայխսդակին մէջ բանախօսութիւն մը պիտի ընէ գաղթային նախարար Պ. Տէրնպուրկ։ Վարկի երկու առաջարկներն ալ այսօր իսկ ներկայացուեցան Ռայխսդակին. առաջին առաջարկով 29,220,000 մարքի վարկ մը կը պահանջուի ափրիկեան գաղթավայրին բնիկներուն ըմբոստութեան առթիւ. երկրորդ առաջարկով 8,900,000 մարք կը պահանջուի Լիւաէրից ծոցէն մինչեւ Բէդմանսօ երկաթուղիի մը շինութեան իբր կանխավճար։ Ռայխսդակին լուծումը երեք ամիս ետ ձգեց երկաթուղին շինութիւնը, որով վեց միլիոն աւելի ծախք մը յառաջ եկած է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ԵՒԵՂԵՑԻՈՅ ԽՆԴԻՐԸ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԱՇԼԻՃԻՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Ֆրանսական Դաշլիճը երէքշաբթի օրը վճռական յաղթանակ մը տարաւ։ Կրօնից նախարար Պ. Պռիանի կարեւոր ճառը, որ «հաչտութիւն» բառին մէջ կը խտանայ, այնչափ մեծ ազդեցութիւն ունեցաւ որ վարչապետ Պ. Բէլէմանսօ հարկ չի տեսաւ վիճաբանութեան մանել։ Պ. Բէլէմանսօ քանի քանի անգամներ իր հաւանութիւնը յայտնեց Պ. Պռիանի, որուն ճառին աւարտումէն ետքը, նախ և առաջ ինքն անոր ձեռքը ուժգնապէս թօթուելով շնորհաւորեց, ըսելով անոր թէ իր բանախօսութիւնը հանդարտեցուց ժողովը, որովհետեւ տէրութեան իրաւունքները անվթար պիտի պահուին և համայնքներու քաղաքակիրթները իրաւունք պիտի ունենան եկեղեցիները վարձու տրուելու կերպով պայմանագիրներ կնքելու կամ ոչ։

Պ. Սարիէնի առաջարկած վստահութեան քուէն ընդունուեցաւ 33ի դէմ 384 քուէով։ Նախարարական տաղնապը հեռացած կը համարուի։

*** Նիստին սկզբնաւորութենէն շատ առաջ բեմերը լեցուած էին։ Ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ տիկինները զրաւած էին նստարաններու առաջին շարքերը, այնպէս որ կարելի է ըսել թէ կիները շրջապատած էին սրահը, որունք թէեւ կանխատես, գրեթէ մեծ մասամբ գարնանային նորաձեւ գլխարկներ կը կրէին։ Ունկընդրաց մէջ ներկայ էին բաղմաթիւ նշանաւոր անձնաւորութիւնք. օտար դեսպաններուն մեծագոյն մասը։ Ժողովի սրահին մէջ մեծ ոգեւորութիւն կար։ Երեսփոխանները, որոնք գրեթէ ամբողջութեամբ ներկայ էին, անհամբեր կը սպասէին եկեղեցական խնդրոյն վիճաբանութեանց սկսելուն, որով պիտի որոշուէր Բէլէմանսօ-Պռիան Դաշլիճին կացութիւնը։ Եկեղեցւոյ շէնքերը, վարձու տրուելու ձեւով կղերին յանձնուելու համար, քաղաքապետներուն և երէցներուն միջև կնքուելիք պայմանագիրներուն և այս մասին Սէնի կառավարիչին և Բարիզի արքեպիսկոպոսին միջև տեղի ունեցած բանակցութեանց վրայ էր խնդիրը, որ Դաշլիճին քաղաքականութիւնը կը ներկայացնէ։ Զորս ամիսէ ի վեր պաշտօնի վրայ գտնուող Բէլէմանսօ-Պռիան Դաշլիճին դիրքը կախում ունէր սա պարագային թէ հանրապետական մեծամասնութիւնը պիտի հաւանէր անոր այս քաղաքականութեան, զոր արմատականներէն շատերը շատ թոյլ համարելով կը հակառակէին։ Բայց պատրուակ մըն էր այդ։ Ճշմարտութիւնը այն էր որ ուրիշներ կը սպասէին այժմու Դաշլիճը տապալել և իրենք գործի գլուխ անցնիլ։ Պ. Բէլէմանսօ թէեւ սկզբ բայց ժողովին ներկայ էր՝ վիճաբանութեան մասնակցելու համար։ Նախարարները շրջապատած էին զինքը։ Նախ երեւցան պատերազմական նախարար Պ. Բիքառ, և արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշօն։ Պ. Բէլէմանսօ Պ. Պռիանի հետ ներս մտաւ սրահէն։ Նախարարապետ հիւանդի մը դէմքն ունէր դեռ, և աչքերէն կ'երեւէր թէ յոգնած էր։ Ցաճախ ճառատը կը շփէր։

Ճակատամարտը սկսաւ Պ. Պիւրոնի ստիպողական առաջարկութեամբ, որով կը պահանջէր հաստատելու երեսփոխաններուն վարժարաններու վերածել։ Պ. Պռիան պատասխանեց թէ այդ տարաձարկի մասին առ այժմ կարծիք չի կրնար յայտնել։

Ապա ընկերվարական Պ. Բոլ Մէօնիէ խօսեցաւ բաժանման օրէնքին գործադրութեան մասին իր հարցապնդման վրայ։ Բաւական թէ Դաշլիճին քաղաքականութիւնը զոր հաչտարար կ'անուանեն, մեծ անհաչտութիւններ առաջ բերած է։ Մէօնիէ ապա յիշեց նախարարապետին, որ մերժած էր եպիսկոպոսներուն յայտարարութիւնը, և կրօնից նախարարին վարմանց հակառակութիւնը։ Պռիան ուզեց իրաւունք տալ եպիսկոպոսներուն անպատշաճ վերջնագրին, (Պ. Բէլէմանսոյի բառն է զոր կը կրկնեմ, ըստ.) նոյն իսկ Սէնի կառավարչին և Բարիզի արքեպիսկոպոսին միջև բանակցութիւնք կատարուեցան, Պ. Պռիանի կուսակից թերթերն ալ զրեցին զայս, ինչպէս Կոլուա, Ֆիկառօ, կրնամ նաև անունը տալ այն անանձին որ հակառակ է Դաշլիճին ընթացքին։

Պ. Բէլէմանսօ.— Սխալ է այդ։

Մեօնիէ (շարունակելով).— Դաշլիճը թող ըսէ մեզ թէ ինչ էր այդ բանակցութեանց նպատակը։ Բանախօսն յիշեց Պ. Բէլէմանսոյի ճառը Պ. Պռիանի դէմ, որ այն ատեն տեղեկաբերն էր Բաժանման Օրէնքին մասնախօսմանի։ յիշեց նաև Պ. Բէլէմանսոյի յօդուածը և բաւ. «Մենք կ'ուզենք որ նախարարապետը հաւատարիմ մնայ այն ընթացքին զոր ծափահարեցինք ատենօք, հակակշիռ քաղաքականութեան, զի ասոր միայն կը հաւանի ձախակողմը։»

Երեսփոխան Պ. Կիյէս վարձակալութեան պայմանագիրներուն լանաձեւին դէմ խօսեցաւ և պահանջեց որ ազատութիւն տրուի քաղաքապետներուն։

Ընկերվարական Պ. Մօրիս Սլառ դիմաց տաւաւ նախարարապետին և կրօնից նախարարին ըմբռնումներուն տարբերութիւնը որ տեսնուեցաւ նախորդ նստի մը մէջ։ Նախարարապետն այն ատեն ըսաւ թէ «չիմացութեան մը մէջ եմ.»։ Սրգաբեւ անստուգութեան մը մէջ ենք։ Պ. Բէլէմանսօ ձայնեց նստած տեղեն։— Պիտի ցուցնենք ձեզ թէ ի՛նչպէս դուրս ելլել կարելի է այդ չիմացութենէն։

Ապառ.— Բայց ի՞նչ եղաւ որ Պ. Բէլէմանսօ ու Պ. Պռիան համաձայնեցան։ Ուրեմն իմանանք այդ պարագան։

Պ. ՊՌԻԱՆԻ ՃԱՌԸ

Կրօնից նախարար Պ. Պռիան խօսիլ սկսաւ և ըսաւ.—«Պ. Սլառի պիտի տամ իր ուղած բացատրութիւնները. մենք ըստ երեւոյթին անստոյգ այդ վիճակին մէջ գտնուեցանք. այո՛. բայց ատոր մէջ ո՛չ թէ մեր գործելու եղանակին, այլ մեր նպատակին վրայ պէտք է որ տեղեկութիւն հարցուի մեզմէ։ Հիմա պիտի տամ պէտք եղած բացատրութիւնները, և կը կարծեմ թէ այսօր այս խնդրոյն վրայ եղած վիճաբանութիւնները վերջինը պիտի ըլլան։

Բէլէմանսօ.—Մի կարծէք այդպէս։

Պռիան.—Բացէ ի բաց կրնամ յայտարարել թէ Դաշլիճի անդամակցած օրէնքի վեր կառավարութեան կրօնային քաղաքականութեան մէջ փոփոխում չկայ. կը յայտարարեմ բոլոր ուժովս թէ, առանց իմ պաշտօնակիցներուս հաւանութեան ոեւէ որոշում տուած չեմ ընաւ, ոեւէ կարգադրութիւն ըրած չեմ ընաւ։

Բէլէմանսօ.—Այո՛, այդպէս է։

Պռիան.—Այս խնդրոյն ամէն վիճակներուն մէջ կատարեալ ուղղամտութեամբ գործեցի. և ամէն անգամուն ալ Ժողովիդ հաւանութիւնը առած ենք. հետեւապէս մեր գործերը, Խորհրդարանին գործերը կը համարուին։

«Հռոմի հանդէպ թոյլ ընթացք մը բրաներնուս համար եղած մեղադրանքը միայն մեզ դէմ չէ, այլ նաև Ժողովիդ դէմ։ (Ընդհանուր հաւանութեան ձայներ)։ Մեր գործերուն համար եղած կասկածները թէ՛և հոս բացայայտորէն խօսելու դիւաշացան, բայց ուրիշ տեղեր, մանաւանդ նրբանցքներու մէջ, բացէ ի բաց կը խօսէին այդ մասին. աւելի աղէկ կ'ըլլար որ հոս ալ ըսուէր թէ ի՛նչ տեսակէտով հակառակ վարուած ենք մենք երկրին վարչութեան դէմ։

«Մարդ իր բարեկամներուն բարոյական աջակցութեան պէտք ունեցած ատեն, չատ ցաւալի է տեսնել որ իր այդ բարեկամները կը կասկածին իր գործերուն և նպատակներուն վրայ. այդ պարագային մէջ մարդ տխրութեամբ կը կատարէ իր պարտաւորութիւնը. (ընդհ. հաւանութիւն)։ Եթէ մենք ենթադրեր միջոցներով, մեր քաղաքականութեան անհամաձայն ճամբաներով յաղթանակ մը ձեռք բերէինք, իրօք, դատապարտելի պիտի ըլլար մեր ընթացքը. բայց կարելի է ըսել թէ մենք այդպիսի ընթացքի մը հետեւեցանք։ Մենք միշտ ջանացինք որ բաժանումը կրօնային պայքարի մը հանդամանքը չառնէ՝ այսինքն, ոչ կրօնային բացարձակ պայքար մը ըլլար այդ, եւ ոչ ալ՝ որ յոռեգոյնն է, կրօնքի դէմ կեղծաւոր պայքար մը։ Եպիսկոպոսները, քահանաները կորուսին իրենց պաշտօնական հանգամանքը՝ զոր ունէին, բայց անոնք քաղաքացի կը մնան եւ աբրութիւնը չի կրնար չճանչնալ անոնց այդ յատկութիւնը։ Տէրութիւնը անոնց հետ կը վարուի ինչպէս՝ բողոքական երեցներուն, կամ հրեայ բարեկիներուն հետ։ Փափաքելի էր որ բոլոր լայնախոհներն ալ նոյնպէս վարուէին անոնց հետ։ (Հաւանութիւն ձայներ)։ Կառավարութիւնը իր յայտարարութեանց մտքով գործեց. կը մեղադրեն զայն թէ շարունակ զիջումներ բրաւ։ Մեր միակ նպատակն էր հաչտութիւն և խաղաղութիւն ձեռք բերել ո՛չ թէ խլճի ազատութեան դէմ յարձակիլ։ Մեր դրոյն առաջին օրէն, ես և նախարարապետը այդ մտքով կազմեցինք Օրէնքին առաջին յօդուածը։ Նախարարապետը յայտարարեց թէ եկեղեցիները բաց են ամէնուն համար, և բայց պիտի մնան կաթոլիկ պաշտամունքին համար։

Լակաս (գոչից).— Պապակա՞ն պաշտամունքին համար։

Պռիան.— Անոնք որոնց հոգին պապական իշխանութեան ենթակայ է, մենք աւելի մօտ են անոր։ (Ծպիտներ եւ հաւանութեան ձայներ)։ Ես տարակարծիք էի նախարարապետին հետ՝ բաժանման օրէնքին առաջին ըմբռնումին, բայց օրէնքը քննուած է։ Կառավարութիւնը պարտաւոր էր գործադրել այդ օրէնքը և նախարարապետը երբեք չթերացաւ այդ պարտաւորութեան մէջ։ Բայց երբ կը փորձեն այժմ զմեզ իբրու հակառակ դիրքի մը մէջ դնել, իրաւացի չէ այդ փորձը, կ'ըսեն թէ հաճոյակատար ըլլալ ուզած ենք Վատիկանի։ Բայց ըսէք, ի՞նչ մեծ շահեր ունեցաւ Եկեղեցին։ և ի՞նչ է մեր այդ գատապարտելի ընթացքին արդիւնքը։ Եթէ Եկեղեցին ընդունէր 1905ի օրէնքը, ամէն տեղ ընկերակցութիւններ պիտի կազմուէին, որ իբրեւ եկեղեցւոյ հոգաբարձուներ պիտի ունենային այն առաւելութիւնները զորս առնուած էր սովորական ընկերակցութիւններէն, այսինքն եկեղեցին իրաւունք պիտի ունենար դրամարկղի մը տէր ըլլալու, որուն հաստատի աղբիւրները անսահման պիտի ըլլային։ Եկեղեցին ապէ պիտի ըլլար 2000 եկեղեցական շէնքերու, 2500 երիցատուններու, բազմաթիւ կղերանոցներու, 20,000 քահանաներ ութ տարի շարունակ թոչակ պիտի ընդունէին, նորընծաները ազատ պիտի մնային զինուորական ծառայութենէ, կաթոլիկ եկեղեցին ալ բոլորական և հրէական պաշտամանց պէս առանձնաշնորհեալ կացութեան մը մէջ պիտի ըլլար։

«Այսօր եկեղեցին պէտք է վարձէ այն տաճարները, որոնք երեք ամիս առաջ իր անվիճելի սեփականութիւններն էին։ Յաղթանակներ կան, որոնց չափազանց մեծութիւնը ցանկալի չէ (համակրութիւն)։ Այսօր խնդիրն այն է թէ պէ՞տք է կռիւներուն ձգտումներու դէմ պայքարիլ թէ չթողուլ որ Ֆրանսացիք կաթոլիկ ըլլան (Ցուզում ձախակողմեն)։ Եթէ Երեսփ. Ժողովի մեծամասնութիւնը այս կ'ուզէ թող յայտնէ (Մեծ յուզում)։ Կառավարութիւնը ծայրայեղ պահանջներուն ընդդիմութիւն կ'ընէ։ Ան չուզեր Պապը անպատ կացութեան ենթարկել։ Ֆրանսա անչուշտ պայքարէն յաղթական պիտի ելլէ։ Բայց իրեն համար պատուաւո՞ր է այս յաղթանակը (Համակրութիւն ձախ.)։

«Կ'ըսուի թէ կառավարութիւնը նոր զիջումներ ըրած է Եկեղեցիին։ Ո՞ւր են այդ զիջումները։ Մինչեւ այժմ Հռոմ պաշտամունքի օրէնքներէն որ եւ է մէկը դեռ չընդունեց։ Եպիսկոպոսներուն յայտարարութիւնը թէեւ սպառնական է, բայց ան առաջին քայլն է հաչտութեան ճամբուն վրայ։ Նախարարապետ Բէլէմանսօ առաջ տարբեր մեկնութիւն տուաւ եպիսկոպոսներու յայտարարութեան, բայց ետքը փոխեց իր հայեցքը։ Կառավարութիւնը եկեղեցիները վարձու տալու համար պայմանագրութեան որոշ ձեւ մը չգծեց և տեղական իշխանութեան յօժարակամութեան թողուց խնդրին լուծումը։ Թաղաքապետները ազատ են պայմանագրութիւններ կնքելու և զանոնք մերժելու։ Ամէն պարագայի մէջ եկեղեցիները միշտ բաց պիտի մնան եւ քահանան անոնց անոնց անպաչտն վարձակալը պիտի սեպուի։ 1907ի օրինաց համաձայն համայնքը պէտք է հոգայ եկեղեցւոյ պէտքը։» (Ուրախաց նախարարը ինչ մը կը հանգստանայ, նիստը կը բացուի եւ ապա կը շարունակէ իր ճառը հետեւեալ կերպով)։ Թաղաքապետներէն կախուած է վարձակալին անձին եւ վարձակալութեան ժամանակի որոշումը։ Պ. Մէօնիէ կ'ամբաստանէ դաշլիճը, որ ան Բարիզի արքեպիսկոպոսին հետ բանակցութեան մտած է և այսպէսով կը խոնարհի Վատիկանի առջեւ։ Պ. Մէօնիէի հաճելի չէ նաեւ որ մենք արքեպիսկոպոսին հետ կառավարչական մէջ բանակցինք, ան կ'ուզէ՝ որ մենք գարեջրատուներ երթանք։ (Ծպիտներ)։ Մենք բանակցութիւնները չենք կրնար կարել։ Եկեղեցական խնդիրը չատ կարեւոր է, անոր լուծումը ժամանակի կը կարօտի։ Ֆրանսա խաղաղութիւն և հանդիստ կը պահանջէ և մենք ամէն ջանք կ'ընենք այս փափաքը գոհացնելու համար։ Եթէ Բարիզի արքեպ.ը նոր առաջարկներ ընէ, անոնք ալ նկատի պիտի առնուին։ Սէնի կառավարիչը Բարիզի արքեպ.ին հետ կը բանակցի նոր տարի մայր-եկեղեցւոյ և Բարիզի այլ եկեղեցիներու մասին։

«Ֆրանսայի կղերին մէջ երկու որոշ ուղղութիւններ նշմարելի են։ Առնցմէ առաջինը այժմ սկարացած է և անվերջ զսպիա է։ Դաշլիճը իր պարտականութեան կատարեալ գիտակցութեամբ այս ուղղութեան հետեւող կրօնաւորներու գործունէութիւնը պիտի չափաւորէ և, օրինակի համար, չպիտի թողու որ օտարազգի երէցներ հովուեն Ֆրանսացիները։ Բաղաքապետները իրաւունք չունին քահանաներ անուանելու։ Երէցները իրաւունքներ ու պարտականութիւններ ունին։ Երէցները և քաղաքապետները ընդհանուր շահերով կապուած են իրարու հետ։ Նոյն իսկ Դաշլիճին համակիր կուսակցութիւններ երբեմն կը հարուածեն մեզ։ Անոնք որ պաշտամունքի աղատութեան դատապան են, մեզի հակառակ չեն։ Դաշլիճին քաղաքականութիւնը երբեք թոյլ ու յուսահատ չէ եղած։ Ընդհանուրը անփոփոխ մնացած է ցայսօր։ Բաժանման օրէնքը անսասան է, սակայն նոյն իսկ ամէնէն անձկամիտ կաթոլիկներն անգամ կը խոստովանին թէ կառավարութիւնը օրքան վեհանձնութեամբ, իմաստութեամբ վարուեցաւ։ Հանդարտին կարծիքն ալ մեր կողմն է, որովհետեւ մեր գործունէութեան բանական ընթացքը գիտէ։ Ֆրանսայի առջեւ երկու ճամբաներ կան, մէկը այժմեան Դաշլիճի ճամբան է և միւսը Ֆրանսան չատ հեռու պիտի տանի։

«Դաշլիճը իր հաստատուն քաղաքականութիւնն ունի։ Ան նկատի կ'առնէ բաղմաթիւ քահանաներուն չատերը, որոնք այլեւայլ եկեղեցիներու մէջ պիտի պաշտօնավարեն։ Կառավարութիւնը նկատողութեան կ'առնէ միլիոնաւոր կաթոլիկ քաղաքացիներուն չատերը։ Կը յուսանք թէ ապագային մէջ Դաշլիճին ամէն մէկ գործը մնոտի կասկածներու տեղի չի տար։ Մենք երբեք յետս չպիտի ընկրկինք, բայց միեւնոյն ժամանակ հաչտարար ընթացք մը պիտի բռնենք Ֆրանսայի խաղաղութեան համար։ Որպէս զի կառավարութիւնը իր պարտքը կատարէ և Ֆրանսա կրօնական վէճերով չզբաղի, Դաշլիճը պէտք է դիմայ որ իր վրայ կը վստահին։ Եւ պարզեցի մեր քաղաքականութիւնը անկեղծութեամբ և ապահովութեամբ։ Երեսփ. Ժողովը կրնայ զայն ընդունիլ կամ մերժել։ Կը խնդրեմ որ անկեղծ բլլաք ձեր պատասխաններուն նկատմամբ։»

Պռիանի ճառը ընդունուեցաւ որոտընդոստ ծափահարութիւններով, նոյն իսկ կղերական աջակողմեանք և Կեդրոնը ծափահարեցին զայն։ Պ. Պռիանի յաղթութիւնը կատարեալ էր։

Պ. Բէլէմանսէ եաքը խօսեցան արմատական Պ. Պէյմոլ, Պ. Պրիսան, և երեսփ. ընկերվարական Պ. Սլառ, որոնք հակակղերական ճառեր արտասանեցին։

Հղգի՝ Հարիր կուսակցութիւնը 4 օրապարդեր առաջարկեց, որոնք մերժուեցան։ Պ. Սարէն առաջարկեց.—«Երեսփ. Ժողովը վստահութիւն կը յայտնէ Դաշլիճին, և իր յայտարարութիւններուն համակիր է. կը մերժէ որ և է յատկուածական առաջարկ, և կ'անցնի օրակարգին»։ Պ. Բէլէմանսօ ընդունեց այս օրակարգը, որ 384 ձայնով ընդդէմ 33ի քուէարկուեցաւ։ Բոլոր նախարարները ջերմապէս շնորհաւորեցան ներկաներուն կողմէ։

ՀՌԱՐԿՈՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ

Ուշադիրներնէ կը հեռագրեն թէ Պ. Բուդվէլթի և Սան-Ֆրանչիսքոյի իշխանութեանց միջև ծագած պայմանագրին հաստատուելու համար, 16 տարեկան է վար այն տղաքը որ անգլերէն կը խօսին, Ամերիկացւոց վարժարաններուն մէջ պիտի ընդունուին. անգլ. լեզուին տարրերքին անտեղեակ օտարական տղոց համար մասնաւոր վարժարաններ պիտի չլինուին։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՈՒԱՇԻՆԳԹՈՆ, 21 փետր.— Բուդվէլթի նախագահը ստորագրեց դէպ ի Ամերիկա ճարտարական դաղթումին վերաբերեալ օրինագիծը, որ ճարտարական դործարանքներու մէկ քանի դասակարգերուն դէպ ի Մ. Նահանգները մուտքը կ'արդիլէ։

ԲԵՌԼԻՆԻ ՊՈՒՐԿ. — Բուրբաթքին զօրավարին կողմէ ռուսերեն ճարտարական պատերազմին պարտութեան պատճառներուն, գործուած սխալներուն և ընդհանուր հրամանատարութեան անբաւականութիւնը վրայ, հրատարակած գիրքը բուռն յուզումներ առաջ բերաւ։ Բաղմաթիւ բարձրաստիճան ըսպաներ իրենց դժգոհութիւնը կը յայտնեն։ Բաւալարս, Կրիբէնպէրկ, Ռէնէնքամֆի ու Պիտերլինկ զօրավարները մանամարտի հրաւէրներ ուղղեցին Բուրբաթքին զօրավարին, հարցնելով իրենց ուղղուած քննութեանց պատճառը։

ԲՈՒԷՆՈՍ.—Ֆրանսայի Ներակոյսը, Բարտուչիի մասնաւոր առթիւ, իր ցաւակցութիւնը հաղորդեց Իսպանիոյ։

ԼՈՆԴՈՆ.—Կալլէսի իշխանը և իշխանուհին Բլիմութի նոր նաւարաններուն բացումը կատարեցին։

ՊՐԻՍՍԷԼ.— Պէլճիքայի մէջ բուռն փոթորիկ կը կրէ։ Մեծ մրրիկ մը աւերեց Պրիսէլի մեծ գերեզմանատունը։

ԲՈՒԷՆՈՍ.—Թանձէրէն կը հեռագրեն թէ Մարոքի կառավարութիւնը որոշած է ամէն դիմութիւն ընծայել՝ միջազգային ոստիկանութեան կազմակերպութեանը համար։

ՊՈՒԼԿՈՎՈ.— Սքուբչինան վիճաբանութիւն կատարեց Ֆրանսայի, Իտալիոյ ու Ռումանիոյ հետ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեանց համար. ընդունեց Պուլկարիոյ հետ կնքուած առեւտրական համաձայնութիւնը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Բէլէմանթին իշխանութիւնն յուզարկաւորութիւնը մեծ հանդէսով կատարուեցաւ։ Թոզուրկի կաթոլիկ եկեղեցիին մէջ։ Եւրոպական դրեթէ բոլոր վեհապետներուն կողմէ պատուիրակներ ներկայ էին։ Բազմաթիւ պուլկար պատուիրակութիւններ Թոզուրկ գացած էին, մանաւանդ հեռաւոր տեղերու այն զօրագունդին կողմէ, որուն պետն էր իշխանուհին։

ՊՈՒԿԲԷՇԹ.— Ռումանիոյ կառավարութիւնը հրամայեց ցիսուսեանթը հեղլեն հպատակներուն վտարումը։

ՌՈՄԷՐՏԱՄ.—Պերլին չոգենաւը որ Լոնտոնէն կուգար, երբ կը պատաստուէր Տիէվոլէվիրէնէվինաւանգիսոը մտնել, բուռն փոթորիկի մը բռնուելով ինկաւ հիւսիսային քարափին վրայ, խորտակուեցաւ և մասամբ ընկղմեցաւ։ Ուղեւորները՝ հարիւր քսան հոգի եւ նաւաստիները, վախուն հոգի փրկեցին ապաստանի չենկղմած մասը, բայց աղատման գործը անկարելի եղաւ։ Կը կարծուի թէ հարիւր յիսուն հոգի խեղդուած ըլլան։ Խեղդուածներուն մէջ կան Հղանոյան արքունական թղթատարը՝ Պ. Արթուր Հէրպէրթ, Պերլինի Օբէրայիկ դերասանները ու դերասանուհիները, որոնք Լոնտոն գացած էին՝ ներկայացումներ տալու։

ՌՈՄԲԻԶ.—Հավանայէն եկող Բիւսիր յաձաւորակը ընկղմեց ամերիկեան Հուլանա չոգենաւը։ Տանը ութը հոգի խեղդուեցան։

— Ֆրանսայի ծովային պաշտօնատանին մէջ կը յայտարարուի թէ Ֆորպէն ու Բօնսէ յաձաւորակները զրկուած են օգնելու Ժան-Պարի, որ խրած է։

ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Զգացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնաստութիւն, էնֆլուէնցա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնեն, տոքթէօր Դիրոնների հակաջղացաւական զեղահատերու միջոցաւ։ Դին, տուփ, դրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոքթոր Բրոնների եւ ընկ. 76 Պէյթի փողոց, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Ճ. Մէզիլքի որդիք և ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 30—27

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ազգ.— Թողեալ Հասսիներու Ընդհանուր Տօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ ստորեւ նշանակուած գետին և լիճերուն ձկնորսութեան տուքքին վարձակալութիւնը, ինչպէս նաեւ Ատաբազարի գաւառակին մուշտակաւոր կենդանեաց մորթերու տուքքին վարձակալութիւնը, որուն պայմանաժամը փետրուարի վերջը կ'աւարտի, յիշեալ տեղերու Հանր. Պարտքի գործակալութիւններու կողմէ աճուրդի դրուած է՝ ձկնորսութեան տուքքի վարձակալութիւնը երեք տարուան պայմանաժամով, և մորթերուն տուքքինը՝ մէկ տարուան պայմանաժամով, սկսեալ 1 մարտէն (1323 (1907)։

Աւասիկ վարձու տրուելիք ձկնորսութեան տուքքերուն մանրամասնութիւնները.—

1. Ձկնորսութեան տուքք Բալիբարի, որ Սաքարիա գետին մաս կը կազմէ, և ամ՝ Բաբա-Սու գիւղախումբին մէջ կը զբաղուի, Ատաբազարի գաւառակ (Իզմիտ)։ Այդ տուքքերը, ասկէ առաջ, Զիլիճեէ 19ին, երեք տարուան համար վարձակալութեան տրուած է 38,500 ղրուշի։

2. Ձկնորսութեան տուքքերը Ասի-Սուլիճին, սահմանակից ունենալով Աք-Կիւրկէն և Եանըք-Տէրէ՝ Իզմիտի գաւառակին մէջ։ Այդ տուքքերը ասկէ առաջ վարձակալութեան տրուած էին 7510 ղրուշի երեք տարուան պայմանաժամով։

3. Սաքարիայի ձկնորսութեան տուքքերը, գետին այն մասին ընթացքին դուրս, որ կը գտնուի Բաբա-Սու գիւղախումբին մէջ Ատաբազարի գաւառակին (Իզմիտ) ենթակայ։ Այդ տուքքերը նախապէս վարձու տրուած էին 1500 ղրուշի՝ մէկ տարուան պայմանաժամով։

4. Ձկնորսութեան տուքքերը Պաշ-Պալաքլավայի և իր յարակից մասերուն՝ Ատաբազարի գաւառակին մէջ, ինչպէս նաեւ Օքքի-Տէրէի, Բէօքքի-Վիրանի, Աք-Կէօլի, Բամիշ-Կէօլի, Բէօր-Սաքարիայի և Բէօքբիւի՝ Բանտէրէ գաւառակին մէջ վարձակալութեան տուքքերը։ Ասկէ առաջ այդ տուքքերը երեք տարուան համար վարձակալութեան տրուած էին 39500 ղրուշի։

5. Ատաբազարի մուշտակաւոր կենդանեաց մորթերու տուքքին վարձակալութիւնը, որ նախապէս 2571¼ ղրուշի վարձակալութեան տրուած էր մէկ տարուան համար, անցեալին պէս դարձեալ մէկ տարուան պայմանաժամով վարձու պիտի տրուի։

Ամէն անոնք որ Կ. Պոլսոյ մէջ կ'ուզեն մանանցիլ այդ աճուրդներուն կամ տեղեկութիւններ առնել վարձակալութեան պայմաններուն վրայ, կրնան Հանր. Պարտքի Ընդհ. Տնօրէնութեան (Ձկնորսութեան ճիւղ) դիմել։ Նաեւ պարտաւոր են կանոնական երաշխաւորութիւնը տալ։ 13—6

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

27/9 փետր. 1907 (1322)

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԲԱ

ԲՐԼՏԻ ՖՈՆՍԻՆ ԼԷՔԻՐՍԻԼԻՆ 3%

ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՊԱՐՏԱՔՈՒՊԹԵՐ

1886ին եւ 1903ին հրապարակ հանուած

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆԻ ԹԻՒՆԱԺԸ

1907 Մարտ 1ին

Օսմ. Կայս. Պանքան իր Կեդրոնատեղիին և Պոլսոյ ու Բերայի իր մասնաճիւղերուն մէջ չափաւոր բրիմով կ'ապահովագրէ այդ պարտաթուղթերը ընդհանրապէս հարիւրին հարիւր վճարման ենթակայութեան։ Հիմնական գներուն համաձայն, առաջ եկած վնասը 88 ֆրանք պիտի ըլլայ առանձին չրջաբերութեան պարտաթուղթերուն համար, որոնց իւրաքանչիւրին գինն է 269 ֆրանք։ 20—14

ՀԻՒՆԵԱՏԻ ԵԱՆՕՍ

HUNYADI JANOS

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ԲՆԱԿԱՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

Ազդու, ապահով ու հեշտ կերպով կը ներգործէ

Կը յանձնարարուի ամէն անոնց որոնք հենքակայ են

Սովորական պէղդուքեան, ստամոքսացաւի, լեարդի հիւանդութեանց, մաղձի խանգարումներու, լեարդային համախտումի, գանգատ տենդերու եւ տաք կլիմաներու յատուկ ուրիշ հիւանդութեանց

Դոզան չափը, իբր մաքրողական՝ 2 գաւաթ, իսկ իբր լուծիչ դեղ՝ 1 գաւաթ.

առտուն՝ բան չկերած խմել 24—2

ՊԷՏՔ Է ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ, ԿԵՂԾԵՐԻՆ ԵՒ ՆՄԱՆՆԵՐԻՆ

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Մինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Մինկէրի մեքենայ ակամ են գործածել։ Մինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և չքմեղրամ ստացած է բոլոր յուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Մինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Մինկէր Ընկերութեան վաճառատներուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա) 1. Մինկէր խան Թիւնէլի ետեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս) 1. Սուլթան Սամսի թիւ 2։
) 2. Սուլթան Հայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար) Զարլը Պօյը, թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Մինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Մարգոս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 16 50—4

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ազգ.— Անոնք որ կը փափաքին ստորիկեան որթատունկեր ձեռք բերել, պարտին դիմել հիմնարկեալ Պ. Էքէրլիսի, Տնօրէն պատուատի վարժարանին, որ կը գտնուի Դրըլը-Թոփրաքի և Էրէնքէօյի միջեւ։ Այս որթատունկերէն իւրաքանչիւր դիմումի համար 8000 հատ պիտի տրուի ձրիաբար։ Փափաքողները պէտք է որ իրենց դիմումը ընեն 1907 փետր. 10/23էն առաջ, որովհետեւ, այդ ժամանակը անցնելէ ետքը, ըլլալիք դիմումները նկատի պիտի առնուին միայն ա՛յն ատեն՝ երբ արամադրելի որթատունկեր մնացած ըլլան։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

28/10 դեկտ. 1906 16—13

PHOENIX ASSURANCE Ld. Co

"ՓԻՆԻՔՍ,,

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆԱԿԱՆ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1782 ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆՆԻ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գրամ

Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՓԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՓԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և չարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄԻՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑԾ. 3ՐԴ վճարած է առաւել քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ եւ Պոլսոյ եւ գաւառաց։

Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքթորիա խան, Պանք Օթոմանի մօտ, Գալաթիա։

Փոխ գործակալ ի Պոլիս

ՅԻԼԱՆ ԹԷՐԷԶԵԱՆ

Ֆենսգիեան խան

50—50

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերք

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Ալեքսանդրիոյ միջեւ

Իսմայիլիա շոգենաւը նաւակոչ կանգնելի կիրակի, 24 փետր. 1907 (Ք. Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 4ին, Ալեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ երեքշաբթի 26 փետր 1907 (Ք Ե) կէս օրէ ետքը, ժամ երեքին պիտի մեկնի Ալեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլի, Իզմիր և Պիրէոն։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Գալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՒՏԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.

Ն. ԻԱՖԷ ՍԻՐԸՆԿ.

ՍՊԱՍԱՒՈՐ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Փետր. 25ին, Յունվարի, Սիւ ծովէն

Մարտ 5ին, Սիրիասի, Մարսիլիայէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 26ին, Յունվարի, Մարսիլիա։

Մարտ 6ին, Սիրիասի, Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք

Ա. կարգ արիւնի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ » Բարվարի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփխանէ քարափին վրայ։

15 50—7 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՊԱԼՔԱՆ

Առանձնաշնորհեալ ապահովագրական ընկ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ Ֆր. 9,500,000

Վերապահովագրական դրամագլուխ եւ պահեստ » 142,750,009

ՊԱԼՔԱՆ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ կահ կարասի եւ այլն, Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ շատ դիւրամատչելի պայմաններով, իսկ իր միւս երկրորդ ճիւղը որ սնմրցելի դիմումներով և պայմաններով օժտուած է, կը կատարէ խառն ապահովագրութիւն, ընտանեկան, մանուկներու, եւայլն եւայլն։ 50—22

Ընդհանուր գործակալ Թուրիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթիա, Տէօլչէ Օրիւնը Պանքի կից, Սիկասոն խան

ԱՊԱՌԻԿ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

ԳԵՐՇԱՅԻ ՀԵՐՁԱՅ ՀԵՐՁԱՅ ԳԵՐՇԱՅ

Ամէն անուան յատուկ սկզբնատառով ադամանդազարդ ոսկի մատնիներ

Հէրճայի վաճառատունը՝ գոտարկէնները, ոսկի և արծաթ շղթաները, գրպանի, պասի և քսնսոլի ժամացոյցներու մասնաւոր վաճառումէն զատ՝ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն վստահութենէն քաջալերուած, այս անգամ կը փութայ յայտարարել թէ՝ ամէն եղանակի յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատրաստ ունի արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն տեսակ հագուստներ ու անձրեւի համար մուշամպա վերարկուներ, նաեւ ճերմակեղէններ, ֆանթէզիներ և թօհֆիլէներ ու կօշիներ։ Ունի նաեւ կահկարասի, ձեղունի լամբարներ, մահճակալներ, եւրոպական ու անգլիական զարդեր, գեանի մուշամպաներ, կրամօֆոններ ու պիսիքլէֆոններ՝ ամենավերջին կատարելութիւններով։

Հէրճայի վաճառատունը մայրաքաղաքիս մէջ միակն է, որ չահած է հանրութեան վստահութիւնը և գոհունակութիւնը, իր ապրանքներուն տոկունութեան և ոսկիներու մաքրութեան, ձեւաւորութեան և ժամանութեան համար։

ԱՊԱՌԻԿԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Գնուած ապրանքին հարիւրին 20ը միայն կանխիկ, իսկ մնացեալ գումարին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարմամբ պատրաստ է հաշիւ բանալ։

Վաճառատունս հաստատուած է

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՆ, ՈՍԿԵՐՉԱՅՏ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 13

Անգամ մը այցելել բաւական է համոզուելու համար թէ Հէրճայի անմրցելի կազմակերպութեամբ մը ի վիճակի է այսօր գոհացնելու իր ամէնէն դժուարահաճ յաճախորդները։

Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ

Սակարկութիւն չկայ 50—16

Շաբաթական վճարմանց համար հաւատիչներ միշտ պատրաստ են

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՔԷՆ

ՍՈՒԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

ԸՆԴՄԷՋ Հրլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Տիրօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Պարֆօ	1119
Սէլէքթ	3607	Տամինօ	938	Հինտու	3720	Միքսաս	3557	Տիբրիս	1755
Սնեֆլօ	1541	Տուրս	2383	Հորաթիս	1600	Մելօ	1957	Սիլվիս	119
Սթիտոքս	2277	Տրաքս	1713	Հուսկէց	595	Մոնդէպելլօ		Նեքտա	1203
Պոսանս	1822	Տիւսմա	504	Իակս	2354	Մուցիլլօ	3419	Քասոս	1323
Պորտիոն	1264	Էպքս	3464	Իսանս	540	Նեքտ	133	Թ. Ուիլոցն	1546
Պրֆֆալլ	448	Էլսաքսաս	1520	Ճիւնս	1080	Օսիս	4100	Թոքիս	3337
Գէլիզ	1371	Էքսքս	841	Քէլէս	1053	Անթանիս	4036	Թուլսա	1470
Գալիքաս	1837	Ֆիտս	954	Քալբինս	2307	Օրլանս	1535	Օրգիսս	242
Գաքէս	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոսիս	1700	Քալէրմս	1637	Վասքս	1914
Գաղս	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէս	1053	Սոլս	510	Սոլս	1289
Զիքակս	2729	Ֆրանսիսքս	4582	Լէքանթս	2272	Ռիալճս	2329	Վքիթուցն	239
Սօսէթս	1831	Կալիլէս	3060	Լիվորնս	1843	Ռինալտս	1553	Եէտս	1350
Գոլորտաս	4255	Կիկանս	1143	Լորէնցս	3191	Ռուլս	613	Ջէցս	1200
Դանկս	2905	Կոլս	1011	Մալմս	724	Ռօսէնս	1789	Քորս	
Գորսս	895	Կրսանս	1695	Մարէնկս	1478	Ռոգոզիս	136	Մայոն	

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած են.

Թալզօ շոգենաւը, նաւակոչ Սաղլերը։

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս կը սպասուին.

Վասսօ շոգենաւը, նաւակոչ Հէրբարք, մարտ 2ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՋՕՏ

Թիւ 22 24, Քիւչիւք Միւսէթ խան, Գալաթիա 10 50—17

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Փետրուար

Դշ. 6|19 Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէին առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Թրիմ-Կովկաս, Թրիմ, Ազով, Օտեսա-Բէլոն, Օտեսա-Նիքոլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Եշ. 8|21 Պուրգաս, Վառնա, Օտեսա, Իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 9|22 Տարանտէլ, Մեսսինա, Իզմիր, Բրինտ Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, Իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 10|23 Օտեսա, Իրիկուան ժամը 4ին։

Օրտու, Բարասունա, Տրապիզոն, Սիլէ, Պաթում, միջօրէին առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 7|20 Սէվաստոպոլ ժամը 10ին։

Եշ. 8|21 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Թրիմ-Կովկաս, Թրիմ, Ազով, Օտեսա-Բէլոն, Օտեսա-Նիքոլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Եշ. 8|21 Պուրգաս, Վառնա, Օտեսա, Իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 9|22 Տարանտէլ, Մեսսինա, Իզմիր, Բրինտ Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, Իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 10|23 Օտեսա, Իրիկուան ժամը 4ին։

50—14

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄՈՒՏՆԱՁԻԼ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած

Պահեստի գումար 36 միլիոն ֆուրոնի չափ։

ԳԻԼԽԱՆՈՒՄ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԸ

Վճարումները ոսկեղրամ ըլլալու են։ Ցիսուն դրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

ՎինՐ Պանք-Ֆէրայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վայ գումարներու համար իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իսաց տալէ յետոյ

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան եւ առնուիլ ամէն տարի։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան նա առնուիլ գրատրաւոյց ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէն մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3	օր	100– 150	ոսկի գումարի համար	
6	»	151– 200	»	»
10	»	201– 500	»	»
15	»	501–1000	»	»
30	»	1001 և անկէ վեր	»	»

ՎինՐ Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ պանքան գրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով անարգելն պարտականած գումարը։

ՎինՐ Պանք-Ֆէրայն խնայողական գումարը պարունակող տետրակ ալ կը յանձնէ անչափահասի անունով, բայց այդ պարագային նշանակուած խնայակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկին գործ։ ՎինՐը Պանք Ֆէրայն կը գրաւի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԻ ԾԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբարդ եւ ապրանք փոխադրող

ոստիկնաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սկադ	Նալպոգրիս
Մինճիա	Էմքլոթիս
Բաքիսս	Գուլճիրիս
Թէյսար	Մօտրիս
Նարպոճ	Ֆոյնիի
Նավարին	Ֆարոս
	Թիպս

Քարնամ շոգենաւը Լիվրուլն ճամբայ ելած է ընդհանուր ապրանքով, սամսոյս 5ին, դէպ ի Կ. Պոլիս, ուր կի Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում պիտի երթայ. հոս կը սպասուի սեպտեմբ 22ին։

Բէնարեան շոգենաւը Լիվրուլ պիտի մեկնի սեպտեմբ 22ին։

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաւուն մէջեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեսակի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սանմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեսակի չունին։ սգերիցն

Կ. Պոլսէ Լիվրուլ Ա. կարգի գին է 15

» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Գալաթիոյ մաքսը հանձնելու համար՝ իրենց հրահանգները ասն շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.

Գործակալք

Ուիթոլ խան, Պանչէ գաբու, Պոլիս

ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ ԸՆԿ.

50—38 31 Ճէյմս Ագրիգ, Լիվրբ Վ.

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԲԱ

Ազդ.—1890ի 4% Բոնսոլիտ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 22 կարգնները, որոնց պայմանաժամը 1901 մարտին կ'աւարտի, ինչպէս նաեւ 1892 փետր. 1/13ի չորրորդ վիճակահանութեան մէջ ամորթի եղած պարտաթուղթերը եթէ երբեք ներկայացուին մինչեւ 28/13 մարտ 1907, ջնջուած պիտի համարուին։ 9—4

Կ. Պոլիս 2/15 փետր. 1907

Ատենադպիր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՈՆԸ (66)

ԼԻԱՆ-ՆԷՐՕՆ

ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒԻ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼԷՆՕՐԻ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԸ

ԴԻԼՈՒԹ ԵՐՐՈՐԴ

ՅՈՒՍԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ

—Սիրելի տիկին, ի զուր կը տանջէք մտքերնիդ։ Մարթին լաւ կը ճանչնայ իր սոսկալի տէրը և ինքնապաշտպանութեան բնազդն ունի։ Այդ կնոջ ըսած ըլլալու է. «Տիանի կեանքին համար պատասխանատու ես։» Մարթին լաւ գիտէ թէ այդ անզգամին կողմէ եղած սպառնալիք մը մնամէջ ըլլալէ հեռու է։ Տիկին կ'երդնում որ փոքրիկ Տիան ձեր ձեռնդերուն վրայ նուազ ապահովութեան մէջ էր քան թէ այդ մարդը յիսպառնութեան տակ, քանի որ այդ մարդուն վրէժխնդրութիւնը կրնար պատռնալ Տիանի կեանքին, օրուան ամէն ժամուն։

Ծուլիսի բանիմաց և խոհուն դէմքը համոզում կը յայտնէր։ Իտալական ծագում ունենալը կը հասկցուէր, երբ իր կրակոտ ու սեւ աչքերը մագնիսական նայուածք մը կը ձգէին Լէնօրի վրայ։

Տիկնա իր յուսահատութիւնը կը զսպէր և մանկամարդ կինն ալ կը սոսկէր յուսալու։

—Կը հանդարտցնէք զիս, մրմնջեց Լէնօր։ Լիակատար վստահութիւն ունիմ ձեր վրայ, Պ. Պանչար։ Առանց սիրելի ժանտիս և ձեզի, ինչ պիտի ըլլար իմ վիճակս ներկայ պարագային մէջ... Այո՛, աղջիկս ինձի պիտի վերադարձնէք... բայց չո՛ւռ ըրէք... Չէք գիտեր մրքան փափուկ ու զգայուն է ան։ Ինձի միայն կը խնդար և ծունգերուս վրայ երգելով կը զբաղուինքը։ Ես միայն կը յաջողէի պահպանել զանի։ Նոյն իսկ Մանանի ձեռքէն, որ կը պաշտէ զանի, դժուարաւ կ'ընդունէր ո և է ուտելիք։ Շատ չփացուցի հէգ սիրունիկը, որ կէս մը որբ մնացած էր։ Աւաղ, երկար ատենէ թ վեր Տիանէն զատ ուրիշ մէկը չունիմ սիրելիս։

—Այո՛, Լէնօր, ընդհանուր քեզի պիտի վերադարձնեն զաւակդ, կը կրկնէր Նորատի ժանեկագործուհին, Լէնօրի թիկնաթոռին քով ծնրադրած և անոր մազերը շոյելու զբաղած։

Բայց տենդը, պահ մը հանդարտած, նորէն սաստկութեամբ երեւան եկաւ տիկնին տը Սէրիսոլի աչքերուն մէջ։

—Ինչ ըսել կ'ուզէք ընդհանուպ բառով, այս իրիկունն թէ վաղը, հարցուց Լէնօր բոցավառ նայուածքով։ Օհ, կ'աղաչեմ այս իրիկուն վերադարձուցէք Տիանը։ Դիշեր մը շատ երկարաւեւ է տառապող ազգ մը համար... Սիրաս կը բզքտի, խորհելով որ Տիան կ'արտասուէ, զիս կը կանչէ, և աչքերով զիս փնտռելու հետամուտ է։ Օհ այդ կանչը, ո՞րքան քաղցր էր ինձի համար... Մայրիկ... մայրիկ... Ո՛վ գիտէ ո՞րքան կը կրկնէ այդ բառը։ Ու մեզերան ալ կը հրամայէ լռել... Կը լարուած իմ, Աստուած իմ...

—Լէնօր, սիրելիս, խոնարհանութիւն չես ցուցներ։ Հայրս կը հաւատայ թէ պիտի ազատէ Տիանը, որ առայժմ ո և է վտանգի ենթակայ չէ։ Աղատման գործը կատարելու համար ատեն չնորհէ...

—Այդ նոզկալի առեւանգութեան հանդիսաւոր եղող կտրիճ տղան լսած ըլլալու է հէգ հրեշտակին հեծիւնը, ըսաւ Լէնօր նուազուն ձայնով մը։ Այդ հեծիւնը կը շարունակէ մինչեւ հիմա։ Ինչպէս պիտի կրնամ ասանկ մարդերուական կեանք մը ապրիլ։

Լէնօր ոտքի ելաւ, մինչ ծուլիս և իր աղջիկը մտանգութեամբ կը դիտէին մանկամարդ կինը։

—Թեղմ սիրելիս, ուր կ'երթաս հարցուց ժանն։

—Սէրիսոլ, ուր ինձի կը սպասեն, Մանանի խոստացայ որ լուր պիտի տանիմ։ Կ'ուզեմ խօսքս բռնել։ Զաւակս սիրողները անհունապէս սիրելի են ինձի։

Լէնօր հատկտալ ձայնով մը կը խօսէր։ Հայր ու աղջիկ անձկալից նայուածք մը փոխանակեցին։

—Սիրելի քոյրս, ուելի լաւ չպիտի ըլլար որ հոս մնայիք։ Մօտակայ վարձու սենեակ մը կայ, ուր միասին պիտի պատկինք։ Մեր հանգստաւէտութիւնը նախընտրելի է այն անողոք մենութենէն զոր պիտի գտնես քու մեծ դղեակիդ մէջ։

—Ո՛չ, պէտք է վերադառնամ, պատասխանեց տիկին տը Սէրիսոլ, թանձր քող մը կապելով իր խարտեաշ ու աւրուած մազերուն վրայ։ Զաւակիս դատարկ օրորոցը մտգենիսի մը պէս կ'ուղղէ իմ վրաս։ Ինձի այնպէս կը թուի թէ աղջիկս հոն պիտի գտնեմ։

—Լէնօր, սիրելի Լէնօրս, հառաչեց ժանն, սիրտը կարեկցութեամբ դղրդուն։

—Լռ, սիրելիս, ատոր մէջ ինչ բան կայ զարմանալի, ըսաւ տիկին տը Սէրիսոլ, սուր ծիծաղ մը արձակելով։ Զիս խելացեղ դարձնող եղելութիւնը թերեւս անմեղ կատակ մըն է, խաղ մը, քիչ մը երիտասարդ մեծ հօր մը կողմէ եղած հաճելի խեղկատակութիւն մը։ Ընտանեկան չրջանակի մեջ անցած դարձած է ամէն ինչ։ Ժանն թերեւս տեղեկութիւն չունիս թէ Պ. Պանչար ու ես խիստ գաղտնապահ եղած ենք։ Հիմա լսէ՛ սա գաղտնիքը. «Տիանի առեւանգիչը, զոր յանկարծաբար կոչեցինք աւարտակ, անզգամ, մարդասպան, իր բուն անունով կը կոչուի Վիլլանտրի մարքիզը, այսինքն իմ հայրս...»

—Օհ, Լէնօր, իմ սիրեցեալ քոյրս...

Ժանն ուզեց մանկամարդ կնոջ վրայ խոյանալ, կարծելով որ կը զառանցէ ան, բայց դուռը բացուեցաւ ուժգնօրէն և Լէնօր խոյս տուաւ սրատեսիլի աղաղակ մը արձակելով։

—Հայր իմ, Աստուծոյ սիրուն, Լէնօրի ետեւէն դնա։ Խելքին եկած ըլլալու է, պոչից ժանեկագործուհին։

Բիբիքաէլը դուրս ելաւ, գլխարկը գնելով։

—Իրաւունք ունիս։ Խենթենալուն բան մը չէ մնացած։ Ապահով եղի՛ր, ժանն, պիտի հետապնդեմ զանի և հաւանաբար միասին պիտի բերեմ։

Նորատի աղջիկը առանձին մնաց, մտանոգութենէն սարսռաց, մինչ ծուլիս սանակի մը պէս արագօրէն սանդուխներէն վար կ'իջնէր։ փողոց հասնելուն պէս՝ անցորդներուն մէջ փնտռեց Լէնօրի սիլուէթը։

Այս վերջինը անդիտակից անապարանքով կը յառաջանար այն տեղին ազդեցութեան տակ, որ քունքերը և հասկաց կը տաղտրէր։

Անցորդներուն մեծ մասը զարմանքով կը դիտէին Լէնօրի գեղեցկութիւնը, իր վայելչագեղ երեւոյթին հրապուրուած։

Կնասէր մարդ մը յանդուգն խօսք մը նետեց Լէնօրի, որ չտեսնել ու չլսել ձեւացուց։

Մանկական արցունքներով կը լեցուէին Լէնօրի աչքերը, ուժգին սարսուռներ պատռտելով։

Փողոցին մէջ, մանուկ մը, քալելէն յոգնած, չէր ուզեր ճամբան շարունակել հեւոտուն։

Տղուն մայրը, տիեղծ թխագեղ մը, գործաւորուհի երեւոյթով, զանկին վրայ ծունցաւ, գգուեց զանի և իր թեւերուն մէջ առաւ։

Մանուկը, մայրական արմուկին վրայ նստած, կը խնդար հիմա, մինչ արցունքները կը չորնային վարդագոյն այտերուն վրայ։

Լէնօր ցաւագին տենչով մը նայեցաւ տղուն։

—Տիան, իմ Տիանս, մրմնջեց մանկամարդ կինը, անդուսպ յանկուցում մը զգալով մանկական անմեղ դէմքին հանդէպ, որ իրեն կը յիշեցնէր անհետացած զաւկին դ